

5933

ו ע ד ה ה ח ק י ד ה

ישזכה ק"ה

18.3.74

ר.ב.א.

הער: הרמסכ"ל ר/א ד. אלעזר

היו"ר אגרנט:

לפני שאתם עונה על השאלות שאנחנו הצגנו לך

אני רוצה לכסדר לך הודעה מטעם הועדה, על הפירוש

שאנחנו נוחנים לסעיף 15, לכל ועדות החקירה.

אתה שאלת אותנו פעם אחת כיחס לסעיף ה'ה; ואז אמרנו

לך, שעוד לא הגיע הזמן.

אנחנו רוצים שתדע שהפירוש שאנחנו נוחנים לסעיף 15

הוא כדלקמן:

אין מקום להפעיל את הסעיף הזה כאשר עדותו של פלוני

כסוף שהיא, יכולה להביא לידי מסקנה לחובתו, או כאשר מסקנה כזאת יכולה לעלות ממסמך שהוא ~~הוא~~ ^{היה} ~~הוא~~ ^{הוא}, או מזכרון זכרים, או פרוטוקול של דיונים שבהם הוא השתתף.

פה אני יכול למסור לך, שאם ישנה עדות כזאת ממסמך כזה

שהוא לא הגיש את זה בעצמו. נניח איזה פרוטוקול של דיון שהוא לא החיחס אליו,

ואנחנו ככל זאת רוצים לדעת ממנו על משמעות דברים שנאמרו שם, או לקבל הכהרה

לבני עוכדה שעולה מהפרוטוקול הזה. אז אנחנו קוראים אותו בחזרה שלא במסגרת סעיף 5

כדי לקבל ממנו את ההסבר שלו כקשר לענין שעולה ממוצג כזה או פרוטוקול כזה וכו'.

סעיף 15 מופעל כאשר מוגשת איזה עדות שעלולה לפגוע

באדם או שהיה בפני הועדה או שלא היה בפני הועדה, אבל זה יכול לנבוע מסקנה

לרעתו מערות שהוא לא ידע עליהם. אז כא סעיף 15 ואומר - שאנחנו צריכים להפנות

את השומה לכו לאותה עדות שהוא לא ידע עליה ולתת לו אפשרות להחיצב בפני הועדה,

להחיס לעדות הזו, אם הוא רוצה כזה, למביא עדים, לקטוא עדים, להידות מוצג

ע"י עו"ר וכו'. זה ברור?

5939

ר.ב.א.

- 2 -

18.3.74 - ועדת החקירה

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הער: ד/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

אני חושב שזה ברור.

היו"ר אגרנט:

הפירוש שאנחנו נותנים היא כפי שאמרת. סעיף 15 אינו

חל כאשר מדובר על ערוח שהוא בעצמו מסר, או כאשר

מדובר על מוצג או מסמך שהוא ^{ק"ה 1/33} ~~לש~~, או שהוא יודע על תוכנו, או חייב לדעת על

תוכנו. איזה פרוטוקול, או זכרון-דברים של איזה דיון שהוא השתתף בו. יחד עם זאת,

כאשר יש מקרה כזה, אנחנו מוצרים לנכון, אם הצדק דורש זאת, לקרוא אותו בחזרה, כדי שהו

יתן הבהרה. למרות שזה מדובר על מסמך שהוא חייב לדעת על תוכנו, או מדובר על דיון

שהוא השתתף בו, והפרוטוקול משקף את הדיון הזה. אז אנחנו, אם הצדק דורש זאת, מנקשים

אותו לתת את העדות שלו.

ד. אלעזר:

אני אשאל שאלה בנוסח לא משפטי: האם פירושו של דבר

שהועדה במקרה דנן, תאמר לי, שהיא רוצה לשמוע ממני

4

הסבר נוסף בנושא זה או אחר, משום שהסעיף או המסמך או הדברים מפלילים אותי, או

שחם טענה נבדית?

היו"ר אגרנט:

יכול לבוא מהמסמך הזה איזה מסקנה שהיא לחובתך. לאו-

דוקא. אבל בשלב זה אנחנו רוצים לקבל הסבר מסך ביחס למסו

הזה.

ד. אלעזר:

ואז אתם אומרים לי - אשאתם רוצים ....

היו"ר אגרנט:

לכן אנחנו הצגנו לך שורה של שאלות שמסתמכים

כאן ומחייחות כאן לדיננים שאתה השתתפת בהם

זכמה שאלות מבהירות אחרות. זה לא במסגרת סעיף 15 אנחנו מציגים את השאלות

מותר לי, לא כמשפטן לגנות להסביר ללא משפטן?

י. ידין:

הדבר גאגא ברור או לא ברור?

אני אשמה אם יהיה עוד הסבר.

ד. אלעזר:

אנחנו פה קוראים איתך, לתת הסבר לכל מיני שאלות

י. ידין:

שהיו. אתה שאלת את השופט אגרנט בתחילת העדות

על סעיף 15, כאשר קבלת את הסעיף הזה, לא נאמר לך פה - שקוראים אותך כהתאם לסעיף 15

594

ר.ב.א.

- 3 -

דעת החקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הער: א ר/א ד. אלעזר:

י. יריין:

שאלו היו אחרי שכן ידעו. השופט אגרנט רצה להסביר, מה הם הקרטיונים והשיקולים שלנו להפעלת סעיף 15. שסעיף 15, אנהנו מפעילים אותו כאשר יש עדות, הכל מדובר על עדויות לכאורה. כאשר יש עדות לכאורה של מישהו אחר נגד העד המסויים, אז כאשר קוראי את האיש הנידון, אומרים לו - אחת בא לפי סעיף 15. אם היתה עדות של מישהו נגדך בבקשה תקרא את העדות, תחקור את העד, תעשה מה שאחה רוצה. אם לכאורה יש אפשרות שאדם ימצא אשם בזה או אתר לא מכוח עדות של מישהו אחר, אלא מכוח העדות שלו, מהמסמכים שהוא בעצמו הגיש וכו' זכו', אז אפשר לקרוא את העד הזה ולשאול אותו שאלות שיבהיר את דבריו עצמו, לא חתת סעיף 15. זה ברור?

ד. אלעזר: זה ברור.

היו"ר אגרנט: אני מצטער מאד שאני לא הייתי כל כך בהיר.

י. יריין: אבל היתה יותר מדוייק.

ד. אלעזר: אני אז שואל שאלה נוספת: האם אז נאמר לעד שהתכרות האלה

גשאלות משום שהם עלולות להיות לחובתו?

לנדוי: מסקנת לחובת העד יכולה לעלות מכל תשובה שהוא נותן.

דמכל שאלה שאנחנו שואלים בכונה שאני מקוה כדרך כלל גלויה,

לכן, גם מהדברים שנשאלו במכתב הזה, זה אני חושב שיהיו כדור, הלא איננו חוקרים סתם, אנהנו רוצים לגלות משהו.

ד. אלעזר: אני חושב שהבנתי.

אני אשוב על השאלות שקבלתי אוחס במכתב.

השאלה מס' 1 היא: האם היתה חכנית מבצעת טקסית להפעלת כל

הצבא הסדיר ובלוימה מתקפת פתע כוללת בו זמנית בשתי החזיתות, לפני ביצוע הקריאה של

המילואאים? אם כן, עליך להגיש את התכנית המבצעית הקשורים לתכנית הג"ל ולהפעלתה.

ובכך, היתה חכנית מבצעת טקסית להפעלת כל הצבא הסדיר

למגננה והיא הוגדרה במקורה מבצע למגננה מס' 1, שפורסמה ע"י אג"ס מבצעים

5941

ר.ב.א.

-10

- 4 -

ועדת החקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הערן ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

כ-4 למאי 73.

בפקודה הנ"ל מוגדרים 4 מצבים אפשריים למגזנה:

אפשרות ב' בפקודה הזאת, ובסעיף שיטה כללית יש ארבעה אפשרויות. אפשרות

ב', וזה מופיע בשיטה הכללית ואחר כך בכל פקוד בנפרד; "חול ים" -

"סלע חלקי סדיר המבוסס רק על כחנת סדירים.

אני רוצה להוסיף ילומר, שמצב מוגדר בדיוק הזה של אפשרות

הצבא הסדיר כלכד, לא היה בהיר כזה עד מאי 73. עד מאי 73 היו מוגדרים שלושה

מצבים כלליים. כאשר האחד הוא - בסמוך שוטף, האחד - סלע מלא, או השלישי הוא

סלע מלא. ומצב ב' היה בלתי ברור ולא זחה בכל הפיקורים.

אני נקדם שלי כ-2 למאי 73, הנחתי את המטה הכללי לקבוע ארבעה מצבים מדוייקים,

כאשר מצב ב', הוא מצב של מגזנה בצבא סדיר כלכד.

המשך דבריו רשמה א.ד.

5943

ועדת החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה - אחה צ
העד: ד. אלעזר

א.ד.

ובסעיף 8 לפקודה נאמר: "יופעל נוהל קרב
בפיקודים/זרועות לאישור התכנונים ההגנתיים עד רמת מפקדת הסיבה - מילואים
ומפקדת גדודים בסדר (כולל)".

אני גם יודע מאלופי הפיקודים שהם שו את זה
בפיקודים, בדרגים היוחר נמוכים, גם בנוהל קרב וגם כתרבולים. ואני יודע
שפיקוד צפון עשה את זה גם עם חטיבה 7 למרות שלא היתה כפופה לו.

המסמכים שאני יכול להגיש למה שאמרתי
זאת פקודה מבצע למגננה מספר 1 מה-4 למאי וסיכום הרמטכ"ל בקד"ם
לחכנונים אופטימיים הגנתיים מה-2 למאי; הוראה מבצעת מספר 1 כחול-לבן
מה-30 לאפריל (טעיתי קודם כשאמרתי 20 לאפריל, זה 30 לאפריל).

אלה שלושת המסמכים?

היו"ר אגרנט:

כן.

ד/א ד. אלעזר:

אפשר לקבל את המסמכים? יותר נוח להגיש אותם
עכשיו כי הזכרת אותם לפרוטוקול עכשיו.

היו"ר אגרנט:

אני אוסיף עוד מסמך שהזכרתי - תגבור כוחות
במרחב הפיקוד כחול-לבן, מפקדת פיקוד דרום אג"ם

ד/א ד. אלעזר:

מה-14 למאי 1973.

אני רוצה להוסיף עוד דבר שלא אמרתי,
שהגדרה הזו של ארבעת המצבים שאמרתי שהיא נקבעה בפקודת המבצע של ה-4 במאי,
אני קבעתי אותה פעם ראשונה בקד"מים שלי בתאריכים בין 24 ל-26 וההגדרה
הזו מופיעה גם בסיכום שלי.

זה ב-24 לאפריל?

היו"ר אגרנט:

בקד"מים שבין 24 ל-26, ולכן החלוקה הזו

ד/א ד. אלעזר:

5944

א.ו.

- 13 - 20 -

ועדת החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה - אחה"צ
הער: ר/א ד. אלעזר

לארבעה מצבים מופיעה גם כפקודה כחול-לבן הוראה מבצעת מספר 1 מה-30
לאפריל. וזה מסמך שאני גם כן מגיש אותו.

אני מבין שזה המישה מסמכים?

היו"ר אגרנט:

לא, זה ארבעה מסמכים.

ר/א ד. אלעזר:

המסמך החמישי זה ~~מסמך~~ הקד"מים של 25 עד 26
לאפריל.

נכנצל:

את הקד"ם של ה-24 אנו צריכים לצלם כי יש
לי פה רק העתק אחד מזה. אני חושב שיש לכם

ר/א ד. אלעזר:

את זה.

יש לנו את זה. זה מסמך מספר 1 כמוצג מספר
286 שהוגש על ידי הרמט"ל.

ידין:

אחרי כן תכ.

5945

ועדה החקירה-18.3.74
ישיבה ק"ה - אה"מ

21.
מקורם רשמה אך
רשמה תכ

הער - הרמטכ"ל ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

צריכה להיות פקודה מבצע.

נכנצאל:

הדבר הראשון היה חכניח למגננה מה-4.3.

ד. אלעזר:

פקודה מבצע למגננה מס' 1 מה-4.5. זהו מסמך אחר.

היו"ר אגרנס:

אח זה יש לנו.

ד. אלעזר:

זהו מסמך מס' 1. השני צריך להיות קד"ס - חכנוניס
אופרטיביים.

נכנצאל:

זה יהיה 308.

היו"ר אגרנס:

מה-4.5. זה 308.

אחר-כך בא סיכום הרמטכ"ל מה-2.5. אין לכך סותרת

אך זה מה-2.5. אחר-כך יש מסמך על תגבור כוחות מה-14.5. זהו מסמך 310.

נכנצאל:

וישנה עוד הוראה מבצעית מה-30.4.

היו"ר אגרנס:

פקודת כחול-לבן מה-30.4 כנראה.

ד. אלעזר:
ההמ"ד

כחול-לבן - הוראה מבצעית מה-30.4 מס' 1. אלה
ארבעה מסמכים.

נכנצאל:

החמישי 286 מס' 1.

ד. אלעזר:

אלה חמשת המסמכים הרלוונטיים.

הער - הרמטכ"ל ר' א. ד. אלעזר

בהתחלת עזרתך אמרת שקודם היו שלושה מצבים לפני

היו"ר אגרנס:

מאי. מה היה הראשון שבהם?

אמרתי, הראשון שבהם היה מצב של בטחון שוטף. השלישי

ד. אלעזר:

שבהם היה סלע מלא. זה שבאמצע לא היה מוגדר שורה ככל ש

הפקודים, לא היה מוגדר בריוק לגבי סדיר ומלואים, ולכן ההגדרה שלי כמאי באה להדגיש

ארבעה מצבים, כאשר השני הוא המצב של מגננה בכוחות סדירים.

אני רוצה לשאול שאלה נוספת. אני רוצה שתנסה להבהיר לנו

ידין:

משהו לגבי חלק מהדברים שהגשתי, פרט לתכנית המגננה מס' 1

שלא ראיתי אותה, אם כי אני רואה שבקצה הכסמכים של כחול-לבן-כתמים שהגשתי לנו מדובר

על "כחול-לבן - סמוכין" אג"מ כגננה מס' 1, שליחה, אח זה הגיש אלופ טל. הוא

נתן סיכום של כחול-לבן, של מה שנעשה, וכתוב: סמוכין - אג"מ-מבצעים מגננה מס' 1.

עד כמה שהבנתי את מטרת השאלה מס' 1, והייתי רוצה שחגביר לי, כי לא הייתי משוכנע

עד הרגע הזה - אולי עכשיו כן - כי בפקודה הזו הייתה חשוכה למצב שפה כתוב בשאלה

מס' 1. הכוונה בשאלה הייתה לסטנאציה של התקפה כוללת בלי החרעה, כמתי החזיתות, כאשר

הצבא הסדיר נלחם בלי שעדיין יש לו קו, כאשר המטרה היא למנוע צליחת ~~הצבא~~ אויב

ככוחות גדולים לצורך פלישה. לפי כל ההגדרות שניסונו לברוק, פרט לתכנית שהזכרתי

עכשיו שלא ראיתי אותה בשלב יותר מוקדם, שם מבדילים בין המצבים של חול-ים, גיר

וסלע. בסלע כתוב, תחת הכוונה או השיטה, כהכדל ממבטים אחרים, - שם כתוב: צליחה

ככוחות גדולים. יש הכדל בין הכוונה של המצב, בין חול-ים וגיר שהם פחות או יותר

דומים בהגדרות שלהם, לבין סלע, שם מדובר על מלחמה כוללת של האויב. מחקבל הרושם

שמצב חול-ים וגיר (ניקח את הדרום למשל), זו מין מלחמת התשה, כגון מחטפים מסוימים

כאשר

של האויב, ראשי גשר וכו', אך לא מצב של פלישה כוללת/שהשבא הסדיר נתפס, כמו

המצב שהיה.

הער - הרמטכ"ל ר/א ד.אלעזר

השאלה שלי היא, האם לפי דעתך במסמך שהגשתי, שם החשוכה היא לא רק למצב של פלישה מוגבלת, אלא באמת למצב של פלישה כוללת, של שני הצדדים, כאשר הצבא הסדיר נחפס, ומערך המלואים דרך גוייס⁶.

ד.אלעזר:

אני חושב שזוהי החשוכה. זה לא בא לידי כסוי חריף, כי אנחנו חמיד קיווינו שלקראת מלחמה גדולה, נהיה ערוכים בטלע גדול, אך אני לא זוכר אם הזכרתי כאן למשל את חרגיל "אל-ברזל" באחת העדויות הקודמות שלי, ואני לא זוכר אם אמרתי לי שיש לכם כבר את התרגיל הזה או לא, אבל, למשל אל-בזל עוסק בסטנאציה כזו, שזה תופס אותנו בהפתעה.

י.ידין:

אחה התענינת בכך פעם חיים, האם אנו קיבלנו את אל-ברזל?

ח.לסקוב:

לא. היינו צריכים לשאול את ראשי מה"ד.

ד.אלעזר:

יש לי ~~הערה~~ את החיך, ואני יכול לתת לכם אותו.

י.ידין:

כדאי שתסביר אותו.

ד.אלעזר:

אני רוצה לומר שיש~~ת~~ של החמקוטי כרגע בנקודה הזו של השאלה, אבל אני למשל, בכמה הזדמנויות - וזאת אמרתי בועדה - דרגתי את הסכנה הפוך מהמודיעין. כאשר המודיעין היה מרבר על פעולות ספורדיות, התשה או מלחמה כוללת, - אני הפכתי את הסדר, וככמה הערכות מצב אמרתי שהסדר הוא הפוך. הדבר הכי מסוכן זוהי מלחמה כוללת, פחות - התשה ועוד פחות - פעולות ספורדיות.

5948

24. 30.

ה.כ.

ועדת החקירה-18.3.74

ישיבה ק"ה - אה"צ

†††

צעד - הרטטכ"ל ר/א ד. אלעזר

ברשותכם אקרא מהסיכום שלי ב-8.5. לא התכוונתי

לקרוא את זה, אך אם זה רלוונטי, אקריא את זה. זהו קר"ט של ה-8 לחודש.

זהו סמך 286 - כרזג מס' 7.

ידין:

(המשרד רשם א.כ.)

5949

31

דעת החקירה - 18.8.74
ישיבה ק"ה - אה"צ

אכ

העד - הרמטכ"ל ר/א דוד אלעזר

ר/א אלעזר: אני מצאתי את זה.

לגדל: איזה עמוד?

ר/א אלעזר: דף 27. קטע הרמטכ"ל מה-8 במאי.

היו"ר: מה אמרת אז?

ר/א אלעזר: "אני רוצה להחזיר את החקירה השנייה, כי אצל השקפת המלחמה פתחילה

מזה שבאותה 3-4 אלטרנטיבות בהן עלול האויב להיכנס למלחמה,

דהיינו: פעולות בודדות, מלחמת החשה, מלחמה כוללת, - את הסבירות הגבוהה ביותר

אני רואה דוקא בסדר הפוך: בנסיגה לפתוח במלחמה, וכפחות סביר אני רואה נסיגה

לכניסה למלחמת החשה, ואף פחות מזה - נסיגה לבצע איזו שהן פעולות בודדות".

ויצטרף מאחר, באותו עמוד; אני אומר: "אם יש איזה שהוא יסוד

להאמין שיכול להיות סיכוי כלשהו להצלחה כלשהי (הכרעה של האויב, ד.א.) הרי

הוא כנסיגה לצאת למלחמה עם כל הצבא המצרי, להקרוף עם חיל האוויר, להפעיל בן-זמנית

את הצבא הסורי. זאת לזה מתווספת איזו חצי הפחעה אולי או אפשר להגיד למשהו".

זאת

אנב, /אני קורא מתוך סטנוגרמה, כאשר סיכום ראש הלשכה, גם כן

מה-8 במאי, של הדיון הזה, כתוב באופן לקוני: "הרמטכ"ל רואה את מצבי פתיחת מלחמה

האפשריים על-פי סדר הקדימות הבא: א) מלחמה כוללת עם צליחה; ב) מלחמת החשה;

ג) פעולות פשיטה בודדות".

"סעיף 2. סדר קדימות זה הינו הגיוני ביותר מנקודת-ראות של

מצרים, וממנו נובע תוכנית להקדימה בן-זמנית ע"י מצרים וסוריה תוך הפקעה של חיל

האוויר".

מכאן אני עובר לשאלה: אם כן, אם אני חשבת שהסביר ביותר

מלחמה עם צליחה ולא מלחמת-חשה, מדוע לא קבעתי רק "סלע"? - זה אני מגדיר במ

קראתי קודם - של /אני קראתי קודם - של "4 מצבים שבהם צריך להתארגן". קראתי את זה: "לפי המד-חודם". כלום

העד - ר/א דוד אלעזר

ר/א אלעזר (המשן): לפי מידה ההתדעה, ולכן, כאשר הגורמי את ארכעם המצבים, אאל
הרי אלה לא מצבים לפי אפשרויות האויב. כי אני דואה את אפשרו
האויב הסבירה במלחמה. אלה ארבעה מצבים לפי מידה הכוננות.

הש"ר: אלה הם לא 4 מצבים לפי ?

ר/א אלעזר: לפי אפשרויות האויב, כלומר, אלה לא 4 מצבים מול פעולות קטנס
מול החשה ומול מלחמה, אלא אלה מצבים לפי מידה החומרה שבה אנה
דואים את המצב.

פדין: שלנו? כלומר, לפי הכוננות שלנו?

ר/א אלעזר: אלה הם 4 מצבים לכוננות שלנו, לפי מידת חכמה. כאשר אנחנו
תושבים שהסכנה היא אפסית - אנחנו במצב של בטחון שוטף ; כאשר
אנחנו תושבים שהסכנה היא יותר גדולה - אנחנו במצב של "תול ים"; כאשר אנחנו
תושבים שהסכנה היא גדולה - אנחנו במצב של "סלע".

בכנצל: אבל אם המצב שלנו היה לפי זה - אז פירוש הדבר ~~אנחנו~~
שמידת הסכנה תלויה בכוחות האויב?

ר/א אלעזר: לא. אני מתכוון לפי מידת הסכנה בעצם ביצוע פעולות אלו. אז
במלים אחרות, כאשר אני חושב שזה תרגיל במצרים - אני לוקח מצ
ב! לן חשכת שזה לא תרגיל, אלא כוננות-אמה למלחמה - ~~אנחנו~~ הייתה עושה את הפ
השלישי או הרביעי.

בכנצל: ז.א., סבירות חכמה?

ר/א אלעזר: ז.א., סבירות ההתקפה. אני מתכוון לפי סבירות ההתקפה.

לנדוי: מותר לי לשאול שאלה בענין זה?

אני קורא פה מתוך קטע מהרמטכל מה-2 כמאי, אשר אתה שוב הגשח
דשזה כבר היה לנו קודם. אתה אומר פה בסוף עמוד 24, שממנו קראת קודם. אני מ

5951

33

דעת החקירה - 18.3.74
שיבה ק"ה - אח"צ
העד - ד/א דוד אלעזר

אב

לנדוי (המשך): באמצע, זה לקראת סוף העמוד.

ד/א אלעזר: רק ברשותך, אני רוצה לעקוב.

לנדוי: אתה אומר כך, וזה כמה שורות לפני הסוף: "אני לא מחעלם ממשכי

א תזמן האלה, אבל אני יוצר מתוך הנחה לא אופטימית מדי, אלא סבירה שתמיד תהיה לנו התרעה מסויימת. אצלי זה מתחיל לא מ-ק, אלא ממדעד ההתרעה ז.א., ככל יש לנו התרעה - זה צריך לתח לנו את גמר ההכנות, כדי להיות מדוכזים. כמו שמתחיל - מיד להגיב, להגיב באופן התקפי. אני אומר את זאת מתוך ניסיון של מלחמת ששת הימים. מתחזקות למיניהן, בסופו של דבר, לנו היו חשוכות. זה שהיו לנו ימים לגייס, ימים להכין, לנחכונן - זה חשיו אוחנו להיות קפיץ שמיד נפתח. אנחנו צהיה בגויים על בלימה בשלב ראשון; ~~בצורה אחרת~~ מעבר למיתקפה מתוך גקורת הסוציאליזם שאני מניח שלא נוכללהיה הפעם הפותחים במלחמה. יחד עם זאת אם תהיה לנו התרעה, ואנחנו כבר נחיל לרכז את הכוחות, אנחנו בכל גיזרה וגיזרה נחשוב על מהלכים כאלה שהם כמעט בו-זמניים".

אני מבין שאלה הם מהלכי-התקפה, לקראת. אזלי אקרא הלאה.

"כפי אין שלא יהיה, להתחיל דלספוג - זה לא טוב. מה שרק אפשר לעשות במקביל ובמקדי זה המיד שדתר טוב."

לקראת מעבר להתקפה, אני מבין.

"גם שאנחנו יודעים ובטוחים שהכל בסדר שיחספנו לנו אין שלא לפחות, בו-זמנית, אם לא טיפה קודם. אז מבחינת ההשקפה הכללית, זוהי היערכות לה כוונות מאוד-מאוד מידית ככל שנוכל דכמעט בו-זמנית במידת אפשר".

אני מבין מזה, שההנחה היא אמנם יכולה להיות חרעה קצרה, אבל בלי שום התרעה - זה לא היה נגד עיניך פה. אם אני מפרש נכון את דבריך. לי זו קצת קשה. אבל אחר כך אתה אומרת, בסוף הפסיקה הראוונה (שוב של הדמטכל): "כו שנוכל לסכל את הפתיחה שלהם דכדי שהפתיחה שלהם חכשל גהעדשה הראשונים דכדי שזנו מיד לעבור למיתקפה". זה הנאונאג השונה בין פתיחת מלחמה יזומה, גס בין פתיחת מלחמה בגיזול מכות בו-זמנית דפה ושם מכה מוקדמת. הדיכות היה פה כזה: אם קי

5952 YC-37
- 52-44 -

ועדת החקירה - 18.3.74
שיבה ק"ה - אח"צ

אכ

הער - ר/א דוד אלעזר

לנדוי (המשך): בכלל אפשרות שאנחנו נפתח במלחמה יזומה. זה הנושא פה.

לנדוי: ישנו פה גם נושא מישני: אכ לעשות גם החקפה-נגד מידיעות כמו

"בן חיל" או "צפוניה" לפני שהכרך כולו מוכן ל"סלע".

ר/א אלעזר: זה בשאלות הבאות.

לנדוי: אתה בעצמך אמרת, שמהי לב, שהדברים לא נאמרו בבהירות, כמוכח.

ז.א., אתה רואה אפשרויות של התדעה קצרה, אבל תוסר כל התדעה -

||| זה לא נראה לי מהוך הדברים.

ר/א אלעזר: אני רוצה להסביר ממה גובעת השיחה הזאת. יש פרובלמטיקה אחרת

ותיאף מהו מסך ההכנות שאנחנו צריכים לעשות כדי להיות מוכנים

למלחמה. השיחה הזאת באה על רקע שאנחנו צריכים (בשיחה הזאת) סדר גודל של 130 או

150 שעות. זה מה שצריך בשביל לפדום בגיחותא אח כל המערך. ואז 130-150 שעות -

||| זה שבוע. שבוע מפתחה באש עש המיתקפה שלנו - זה דבר בלתי-נסבל. זה מסך זמן גד

מדי. וכל הארגומנטציה שלי פה וכל השיחה פה אמא באה להדגיש דבר אחד: דיכוד

כוחות צריך לחתחיל לפני הפתיחה באש. צריך לחשב לא מ"אש ועוד", אלא צרעך לחשב

מ-ק ועוד. ואני פה מסביר באריכות אמא ש-ק' ועוד כמה צא ימים זה יכול להיות

ש' ועוד מעט. ואני אומר את זה מחוך הזכרון, כי קראתי את זה לפני כן. ואני גר

אפילו את הדוגמאות האלה.

(אחריך רשמה - אז)

ועדת החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה - אחת צ
העט: ד/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:
אני לא מוצא את זה, אני מצטער. זה נמצא
כנראה במקום אחר. בכל אופן, אני כאן בקטע
הזה מסביר את ההבדל בין ק' לשיין. כלומר, כל זמן שיש לנו לפני הפתיחה
כאש, ממנו צריך לספור את הזמן. כלומר, אם אנחנו מוכנים להתקפה כעבור
שבעה ימים, אבל תהיה לנו התראה של חמישה ימים, אז זה לא מפתחה כאש ועוד
שבעה ימים, אלא, מפתחה כאש ועוד 48 שעות. לכן הפרק הזה בעיקר בנוי על
ניצול הזמן המוקדם.

לנדוי:
חסלת לי שאני מפריע, אז הוא איננו נותן
תשובה על השאלה שלנו. מפני שהוא יוצא מהנחה
שיש תקופת זמן לפני השיין. שאחז מנצל אותה כבר לא רק למגננה אלא גם להכנת
המתקפה אם אצל מבין נכון.
הנקודה שלנו, מה קורה כששיין ו-ק' הם בעת
ובעונה אחת? זה מצב של חוס גבוה?

ד. אלעזר:
זה מצב של בלימה עם מה שיש. אגב, יש פה דבר
שאני ודאי לא אמצא שום דבר בסטנוגרמה.
למשל, גם אחרי המלחמה, גם לפני המלחמה כרגע שיש לנו איזושהי התראה שמשון
עלול לקרות, אנחנו נערכים - אתה מוסיף גודד, מוסיף חטיבה, מגביר את הכוננות.
זה שיכול לקרות, צריך להיות מוכן להפתעה - אין לי משפט כזה בסטנוגרמה,
אבל לזה נערכים.

לנדוי:
ובמקרה זה כוננות ג'?

ד. אלעזר:
אז עושים את המכסימום שאתה יכול לעשות אותה רג
לפי המצב. כן, כשאני מגדיר יש מצב חול-ים
עם הצבא הסדיר, זאת אומרת, זהו הלוח, הוא פונקציה של סבירות המלחמה. אבל הוא
נועד לכל מה שיכול לקרות אותו זמן.

אכל האם נידונה הדעת לכך כמה זמן הסדיר

לנדוי:

פלגס חיל האויר יכול לעמוד במצב הזה?

למשל, שאלה שמעוררה - אם אנו סופרים שין סה-ק', זה בכל אופן לא כדיון הזה?

אני לא חושב שיש באיזשהו מקום הערכה

ד. אלעזר:

מהו הזמן שחיל האויר והסדיר יכולים לעמוד,

כי זה חשבון שאין לו משמעות. אנחנו בהחלט היינו ערים לזה, ואני הזכרתי את

זה באחת העדויות הקודמות שלי, - נאום שלי ביום תיעי לפני המלחמה,

שאמרתי; אם אמנם תהיה מלחמה, אז הסדיר וחיל האויר יצטרכו לבלום עד שנגייס

ועד שיביעו המילואאים. ואני יודע שהמילואאים מביעים סיפין סיפין.

כרגע אני נזכר בזה. אז אם אתה שואל אם באיזשהו מקום עלה על דעתי -

אז ביום תיעי זה עלה על דעתי. ביום רביעי אמרתי את זה לעורכי העתונים,

אבל אמרתי את זה בעוד כל מיני פורמזס שלנו.

יום רביעי לפני המלחמה?

ידין:

ודאי. אני דיברתי על זה באחת העדויות שלי.

ד. אלעזר:

ששאלו אותו - ואם תהיה מלחמה האם זו יכולה

להיות בלימה הרמטית? אמרתי - לא, היא לא תהיה בלימה הרמטית; תהיינה

ודאי חדירות פה ושם, אבל הסדיר וחיל האויר יבלמו עד שיתחילו להגיע מילואאים.

כלומר, זו איננה סיטואציה שהיא איננה עולה בדעתי.

הפשת לנו סטנוגרמה של דברייך אלה? אני חושב שלא

לנדוי:

יכול להיות שלא, אז אני אגיש אותו.

ד. אלעזר:

יש לי הקטע מה שזכרתי קודם ולא מצאתי:

פה אני עושה את כל המשחק הזה - "מה שנקרא ק' ועוד 5 לא יהיה פתיחה כאש ועוד

אם יש לי התראה של 6 ימים, בפתיחה אנהנו נימצא ב-ק' ועוד 6. ואם לא היתה

לנו התראה מספקה אלא של יומיים-שלושה, יישאר לנו פער סגירה ל-ק' ועוד 5.

או ועוד שניים, או ועוד שלושה". כל הפרק הזה הוא לא בא אלא לבסס את התיזה

ועדת החקירה - 18.3.74

אג

ישיבה ק"ח

החשובה שלי היא פוזיטיבית - כן. כי כשאני אומר

ד. אלעזר :

"חול ים", למשל, זהו סד"ג של חול ים וזה יורד

לפיקודים למטה וזה יורד לחטיבות, ומתרגלים את המג"דים. מה הם מתרגלים
ב"חול ים"? הם מתרגלים הגנה בסד"ג הזה. וממש מתרגלים אוחו; זה תפישת עמדות,
זה פרישת כחות, זה סיוע ארטילרי, זה סיוע אוירי למצב הזה. זה בדיוק מצב
מבצעי מוכן. זה מה שאומר "חול ים". הוא אומר: הסד"ג הוא סד"ג סדיר ואח זה
צריך להוריד למטה עד המג"דים וכך נלחמים בשלב הזה.

זאת חשובה להפתעה כוללת? להפתעה כוללת של מלחמה?

י. ידין :

זאת חשובה להפתעה בשתי החזיתות בפרוש, ב"חול ים".

ד. אלעזר :

יחד עם זה, זו לא חשובה לפיקוד מרכז, כי אני
בחדש מאי לוקח על עצמי את הסיכון ואומר: יכל לחת שדרן תיכנס למלחמה,
היא לא תיכנס בו-זמנית. ולכן "חול ים" בפיקוד מרכז לא מכסה את זה. בפיקוד
מרכז יש כחות, יש לו עזת טנקים, יש לו כל מיני דברים. בפיקוד מרכז "חול ים"
לא עונה על אפשרות של התקפת אויב. בצפון וכדרום "חול ים" זה מצב מבצעי טקטי
עם הורדת פקודות, עם מהלכים מחורגלים בדרג נמוך מה הם צריכים לעשות אם זה קורה.

יכל להיות שזאת הכוונה, ואני אבדוק את זה.

י. ידין :

היתי רוצה שאתה תשכנע אותנו, לא מצאתי לזה ביטוי
בפקודות של הפיקודים, למשל, מפני שאם אני לוקח אפילו את פקודת "שבך יונים" של
האוגדה הם כותבים שם במפורש ככוונה שזאת תכנית הגנה נפרדת מתכנית "סלע"
פיקודית חחת האוגדה, אבל, שם יש משפט כולל למנוע השגיב מהאויב, אבל לא מדובר
בסיטואציה של מלחמה כוללת, אלא מדובר שם על צליחות ולפי זה בנויה גם הטקטיקה.
זאת השאלה. האם זה היה מוכן לפיקודים? באיזה צורה זה הוכן? נכון שזה צבא
סדיר כלכד. בזה אין כל ספק. כתוב שם, הסד"ג הוא סדיר. אבל השאלה היא באיזה

סיטואציה? אם בסיטואציה של הפתעה כוללת של פלישה כוללת, או בסיטואציה של הפתעה אטנט אולי אבל של פעילות מחטפים; ספיגה, ימי קרב וכו'?

ד.אלעזר: זה, שזה לא למחטפים ולספיגות ולהחשה, זה נוגד את השקפתי, כי אני אומר במאי: לא תתחיל מלחמה משטויות. (זה מתרגום חפשי). אין להם סיכוי אם הם יתחילו עם פעולות קטנות. אם הם יתחילו עם התשה, א הם יספגו את הכל בלי שום השג. ואני אומר את זה לפחות בחמש הזדמנויות: לראש הממשלה, לממשלה, לוועדה חוץ וכסחון, במטה כללי, בקדמים. אני אומר: יש סכנה אחת וזה שיצאו למלחמה כוללת.

כלומר, כשאני בונה ארבעה מצבים, אני לא בונה אותם אחד לפעולות קטנות, אחד להחשה, אחד למלחמה כוללת. אני בונה את ארבעתם לסכנה מלחמה. אבל, למה יש ביניהם דירוג? כי לא על כל סבירה קטנה, אני אגייס את כל המערך. אבל, בפרוש אלה מצבים שצריכים לענות למלחמה הפורצת. כולל עליה.

ח.לסקוב: פאא "חול ים" כצפון ו"שבך יוניס" בדרום ?

ד.אלעזר: זה מה שאנחנו קראנו במטה הכללי "חול ים" ואחר כך בקדם אג"ם נתנו לפיקוד דרוסלהשאר עם השם "שבך יוניס"

אעמאקאטא

ח.לסקוב: כמה שאלות כדי להכין את זה מכוון אחר; כשאתה אומר

סדיר, זה כולל את המילואים שהם בשרות מילואים פעיל,

ז"א גרוד פה וגרוד פה וכו'. זה לא כולל השלמה של סדיר בשום מצב? או שזה כולל

השלמה של סדיר לאותו סד"כ הנמצא ב"חול ים" ו"שבך יוניס"?

ועדת החקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

אג

"חול ים" לא כולל השלמה של סדיר, באפן עקרוני.

ד. אלעזר:

בצפון. בדרום היה להם איזה שהוא...

ח. לסקוב:

לא. לא. בדרום יש שני מצבי "שכך יוניס"; הפקודה
שאמרה קדם שהגשתי אותה כמסמך, של פיקוד דרום,

ד. אלעזר:

אחראים הוא ששחמט שם בטרמינולוגיה של הטכניקל וכוהב שם "חול ים"
ו"גיר". הוא מבחין. "חול ים" זה "שכך יוניס" סדיר.

כלאמר, בלי השלמה.

ח. לסקוב:

אחראים בלי השלמה.

ד. אלעזר:

כלאמר מה שצריך לתפוש על יד הגירי והמיתלה

ח. לסקוב:

ו"בישופ", זה כחות סדירים יבואו ויתפשו את זה?

כן. אני לא זוכר אם הבישופ זה אוטומטי או לפי

ד. אלעזר:

פקודה. נדמה לי שלפי פקודה. אבל, הוא סדיר ככל מקרו

איך נכנס פה חיל אויר? חיל אויר זה גם כן בלי

ח. לסקוב:

מילואים.

חיל אויר זה בלי מילואים. חיל אויר, הירח והוא

ד. אלעזר:

המרכיב החשוב כמקרה של כליסה סדירה, חיל אויר

כן אפשר לחגבר במילואים. כפי שספרתי, גם באוקטובר עוד לפני גיוס מילואים

לחיל אויר אמרה להשלים מילואים.

ועדת החקירה (18.3.74

ישיבה ק"ח

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

אג

ח.לסקוב:

להפעיל את חיל אויר במצב של הפתעה, אפס או כמה שעות,

פרושו של דבר לא כל חיל האויר יכל להכנס לפעולה.

ואם זה בשעות יום - מה המטרה של חיל אויר בחנאים כאלה שיש הפתעה? טילים? שדות?

הגנה אוירית? שיתוף פעולה? כי זה לא מופיע ב"חול ים" או "שבך יוניס" וההתבטאות

היתה: "בכלל אנו לא צריכים את חיל האויר".

אני מבין מההערות שניתנו, שחיל אויר אז מופעל על

מטרה שהיא לא... על מה הוא מופעל? אפרישה שלו יותר מוגבלת, מספר המטוסים,

עד שממילואים שלו יבואו וננחה שזה יקח לו 18 שעות עד שהם יהיו. על מה הנא הולך?

בקדמים שלי אין מזכירים תכנונים אופרטיביים של חיל-

ד.אלעזר:

אויר מטעמי סודיות.

זה סופרמרקט.

ח.לסקוב:

אני לא מדבר עם כחות יבשה על תכנונים אויריים, זה אני

ד.אלעזר:

עושה רק עם חיל אויר ואצלם. לחיל אויר, עם חיל אויר

גיבשתי קונצפציה של טילים ושדות, כאשר טילים זה המשימה העיקרית ושדות כאותה

מדה שאפשר לעשות בנוסף לטילים, וכדי שיהיה יותר נוח לעשות טילים. לצורך זה,

יש כצפון חכנון "גורמן" וכדרום "תגר". ולי ברור שחיל אויר עושה שני דברים:

1. משימות יעוריות שלו של טילים ושדות. ותוך כדי זה בשתי החזיתות נותן סיוע

לכחות הקרקע: א. בשיטת הקלע, שאמרחי כאחת העוריות שלי שאני התרשמתי שהיא

יעילה. אני עוד לא יודע עד היום דרך אגב באיזה מדה היא באמת היחהאפקטיבית,

אין לנו מספיק אינפורמציה.

אבל, ראיתי את חיל אויר כמרכיב בבלימה מהרגע הראשון על ידי ה"מספרמרקט" הזה כשמשימה עיקרית: טילים. שדות - כאותה מרה שזה נחוץ. וסיוע לכחות קרקע, או בקלע או כסיכון אם זה חשוב מאד.

ח.לסקוב: נדמה לי שה"גורמן" וה"חגר" היו צריכים זמן. הם צריכים זמן להכנה, זה ענין של פעילות אלקטרוניה וכו' כך שאם מדברים על כך שבס חיל אויר נכנס מהתרעה אפס, כלאמר שהוא יודע שהוא מחמם מנועים ומתחיל, אז נניח אם הוא מטפל בטילים אז הוא מפעיל דברים אחרים עד שהליקופטרים מתארגנים לפעולה, זה גם כן זמן.

ד. אלעזר: גם על זה חשבנו ובקונסקסט הזה למשל מופיעה האפשרות של פגיעה בשדות לפני הטילים.

ח.לסקוב: אני אגיד לך למה אני שואל בענין הטילים. כי אם לא מנטרלים את הטילים כפעולה הזאת, הסיכוי ל"קאונטר-אופנסיב" יהיה ללא סיוע אוירי וקווי האספקה שלהם ימשיכו לפעול באפן שוטף כי הם מוגנים. לכן, אני שואל, כי אתה אמרת שהעדיפות הראשונה זה טילים. אבל יש ענין של זמן... וזמן ראלקכפעולה.

שאלה נוספת: כחות סדירים לבלימה במקרה של פתח. אם אנחנו יוצאים מהנחה של פתח, כלאמר הפעולה הזאת נכנסת אז פרושו של דבר, שבהחומים האלה אלוף הפיקוד מוסמך להכנס לפעולה בלי לקבל אישור ממישהו? כלאמר אם אלוף הפיקוד, לפי סימנים שהוא רואה בשטח, שמתחיל להיות דבר שכרוך שיש מערך שהוא בכוננות מלאה והכוון הוא כלפיו, אז הוא יכול להפעיל - כך צריך להיות - את "חול ים" ואת "שכך יונים" בלי לקבל אישור מאף אחד? או שהוא לא מוסמך לעשות את זה?

לפני כן רשמה א.ג.

- 61 -

ועדת החקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

ר.ב.א.

העו: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

קשה לי להשיב לך על זה, כי אני לא יודע אם זה מוגדר באיזה

שהוא מקום, כי גם ששוכה יוניס"ם וגם "גיר" הם פונקציה

של הקצאה כוחות, וכפועל לא עמדנו בפני הבעיה הזו, כי כל פעם נתנו פקודה, ונתנו

את הכוחות, אם אני מנסה לחשוב רגע על השאלה האורטית. האורטית אני אומר, ברגע

שפוחתים באש, המפקד, הוא רשאי להפעיל את מקסימום הכוחות שברשותו לצורך הגנה

אם פוחתים באש, כלומר, הוא מפעיל את מה שיש בידו.

ח. לסקוב:

אני רוצה פשוט להבהיר את הנקודה הזו, לא שאני שואל שאלה

על הנושא ההוא כדי להבהיר את הנקודה הזאת.

אם אלוף פיקוד צפון, אלוף פיקוד דרום, באותו רגע שהוא

היה בדיון מטכ"ל, נניח ב-5 לחודש, ושמע מראש אמ"ן - פאג סיברות נמוכה, אבל שמע

מהרמטכ"ל, שהוא הכניס מצב ג', יכול לחזור לפיקוד שלו ולהגיד - אני מפעיל

את "גיר" אצלי, או מה שיש לי וכל החפ"ים יתפסו על "כל נדרי", וכל הקצינים

במקום ללכת לכה"כ או בבית, ישבו במקום ואלוף פיקוד אומר, חזר מדיון

מטכ"ל, עושה פאגאקבוצת פקודות ואומר - "שוכה יוניס"ם אצ"ל כל החפ"ים

תקושים עד שעה זאת וצפת? או שבשכיל לעשות דבר כזה, ממצב ג' אפילו,

הוא צריך לפנות לאג"ם מבצעים ולקבל אישור בענין חופשות וכו' זה פועל יוצא

מהשגלה שנשאלה: האם הסד"ק והפיקוד והדרגים בנויים לזה שתפתע, און. התראה,

אפס, והכוחות שאנחנו מדברים עליהם הם אלה. זו שאלה. כי אני לא מצאתי בקד"ם

לא מצאתי את הטכסטים של אותם הפקודות שראיתי, ולא הפקודה של אג"ם מבצעים

שמדומך לזה. זו אמריות שהיא מדולת עליו.

ד. אלעזר:

אני חושב שזה צריך להיות מוגדר בהוראות קבע של אג"ם

מבצעים, את הסמכויות האלה אני לא יכול להגיד בע"פ, אני

צריך לבדוק.

אתה רוצה לבדוק? אני שאלתי אותו וזה לא היה ברור לו.

ח. לסקוב:

אני חושב שבקפ"ק זה צריך להיות (קובץ פקודות קבע)

ד. אלעזר:

בקובץ פקודות קבע מוגדרות סמכויות הפעלה שאני לא

זוכר אותם כעל פה. במקרה דנן יש פה עוד דבר שאני גם כן אמרתי אותו באחת העדויות, וזה, רמת חופש הפעולה שיש לאלוף פיקוד במרחב הפיקוד שלו.

הערכות כוחות בפיקוד שאיננה כרוכה בפתיחה באש, או

במעבר גבול, היא לא מוגבלת לאלוף פיקוד, ולא הייתה מוגבלת אף-פעם. אני זוכר את

זה מאז היומי אלוף פיקוד.

זה לא כלול בפקודות. זה לא בתכניות המבצעיות, בהסבר

ח. לסקוב:

של התכניות המבצעיות, בהסבר שאני שאלתי זה לא יוצא.

פה נוצר מצב, אנחנו יוצאים מתוך הנחה; שכל דרג

י. ירדין:

עד כמה שהוא יורד למטה, הוא חייב לקחת מקום בטיחות

נוסף באופן כללי קונקרטי בכל מה שנוגע אליו בקשר עם המצב הכללי. ממפקד הכיתה ולמטה

ועד כמה שזה עולה למעלה, זה מתבטא בצורה אחרת, אבל כל אחד צריך לקחת את זה.

ביום שיש נוצר מצב, ולכן השאלה מדוע, וזה בעקבות

השאלה הזו של ר/א לסקוב - הפיקוד העליון לכאורה הולך לחפ"ק שלו, הוא הולך

למצב הפיקוד העליון. אבל לא פיקוד הצפון, ולא פיקוד הדרום ולכן השאלה אם זה

כבר איזה שהוא דגם כולל, זו כבר לא אגאמא ענין שרירותי של פיקוד, לא נכנסים לחפ"ק

שלהם. למעשה הם נכנסים לחפ"קים שלהם רק למחרת כלילה או אפילו למחרתיים בבקר

אחדים. השאלה, אם הכנתי נכון, ולא, אז אני שואל אותה בצורה כזאת: האם מצב כוזנות

ג', או כאשר הפיקוד העליון נכנס למצב פיקוד, מחייב אוטומטית שהפיקודים עצמם

על אחת כמה וכמה נכנסים לדבר הזה, או זה חייב לבוא בפקודה מיוחדת מטעם המטכ"ל, או

מה בכלל הנוהל מבחינה כזו; במצב כזה. זהו במקרה של הפתעה?

אם אהה שואל אתי על החפ"קים הפקודיים, אני אומר כרגע

ד. אלעזר:

בעל פה, בלי לבדוק, אני לא חושב שיש פקודה הקובעת

איפה הפיקוד חייב להמצא. ואני יכול לתת רוגמא - אני את מלחמת ששת הימים, שלא הייתה

הפתעה, אני התחלתי אותה ממפקדת פיקוד בנצרת. פרסתי אמנם חפ"ק בהר כנען, אבל לא

5966

ועדת החקירה - 18.3.74

- 63 -

ר.ב.א.

ישיבה ק"מ (אחה"צ)

העד: ר' א. ד. אלעזר

ד. אלעזר:

התחלתי אותה מהר כנען, התחלתי אותה מנצרת, שמתי לי חפ"ק אחד - לי פשוט היו אז שצע חזיתות - אחת בחזית הסורית ואחת בחזית הירדנית. לא רציתי לקחת סיכונים, אני התחלתי את המלחמה מנצרת. המטה הכללי אף-פעם לא אותי: איפה אני, ומתי אני מחליט באיזה חפ"ק להיחזק? זה היה לפני החלטה. אני עשיתי חמש וארבע-אצרות: חלק מהמלחמה ניהלתי מנצרת, חלק מלחמה בכלל הייתי בזחלים וצטעתי לתוך ג'ינין, חלק מהמלחמה עליתי על הר כנען, זבחלק מהמלחמה התחלפתי עם ראש המטה שלי, שלחתי אותו עם החפ"ק לרמת-הגולן, ואני נשארתי בהר כנען.

זה כבר היה במהלך המלחמה. אבל...

י. ירדן:

אני עונה מזכרון. אני אכרוק את זה בקובץ פקודות קבע.

ד. אלעזר:

אני חושב, שאין לנו הגדרה מחייבת איפה צריך להיות פיקוד

ברגע של כוננות. האם אלוף פיקוד חייב עם המטה שלו להמצא למטה או למעלה. למשל אני יכול לומר להגנתו של פיקוד, שמחליט לא לצאת ברגע ראשון לחפ"ק, כי הוא אומר - עכשיו יש לי שם מפקד אוגדה, הוא מנהל את הקרב של ה-170 טנקים, מה שהכי חשוב בשבילי זה איך לעשות שבזאת מטה ולתעלות שתי אוגדות למעלה? אז במקום להפקע בהר כנען עם שני טלפונים, יותר טוב שאני אהיה פה שיש לי עשרות טלפונים ואני עוסק בדבר של ארגון מילואים, ועם החזית. הרי יש פה עוד דבר בימינו - ענין חפ"ק הוא מטעם בדרג גבוה. למה הוא מטעם? - יש חשיבות לחפ"ק של מפקד חטיבה, אם הוא יושב בכונן או נמצא בתצפית שהוא רואה את הכוחות שלו. לא כל כך חשוב איפה נמצא אלוף פיקוד מבחינה פיזית כי פונקציה השליטה שלו היא תוצאה של מערכת קשר, איך הוא יודע מה קורה בחטיבות שלו? הוא מאזין להם באלחוט. הוא לא רואה את הקרב, אצא לא מהחפ"ק ולא מהפיקוד. ואז יציאה לחפ"ק של אלוף פיקוד, היא חשובה, כי היא מאפשרת לו גיחות קצרות וחזרה. כי אם אתה צריך להגיע מבאר-שבע לחזית וחזרה, או מנצרת לחזית וחזרה, אתה מפסיד המון זמן. כאשר אתה בחליקופטר, אז אין לך בכלל שליטה. לעצם ההמצאות או בפיקוד

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

או בחפ"ק, אין הבדל. לפעמים הפיקוד יותר טוב מהחפ"ק, מבחינת השליטה. לכן, אני חושב שקפ"ק (קובץ פקודות קבע שלנו) לא מגדיר באופן מחייב לאלוף פיקוד, האם הוא מוכרח להיות בחפ"ק או לא.

ח. לסקוב: השאלה הבאה: אם נניח אתה מגדיר את הצבא הסדיר שנלחם

גבר התקפה כללית, והמצב הוא, שהסד"ק עוד לא ערוך

נניח כמו שהוא נמצא ב-6 במצב ג', וכאשר האויב מפתיע, אותו סד"ק סדיק, שאיננו

ערוך אופטימלית לבלימה, שהנה האויב מפתיע, אלא הוא אז נמצא באיחוד של

מספר שעות, שלאויב אז יש יתרון שהוא ראשון, שהוא הפתיע. האם גם אז ההערכה

היא, שהסד"ק יכול לבלום? כי בהחלט אפשר לראות מצב, שהאויב מפתיע, והסד"ק הסד

אמנם נמצא, אבל איננו פרוס הכי טוב או הכי אגרסיבי לצורך של בלימה. האם גם

אז הגרסה - שהסד"ק הסדיר יכול לבלום?

הסד"ק הסדיר, וזה נכון לגבי כל סד"ק - סד"ק שאיננו

ד. אלעזר:

פרוס הוא סד"ק להסיכוד שלו פחותים מאשר כאשר הוא פרוס.

לכן ברגע שמעדיכים שיכולה להיות פעולה, מוציאים סד"ק. בשאלת שאלה: למה

לא פורסים אותו תמיד? למשל, אנחנו העלנו בראש השנה כוח, והחזקנו אותו

בעבודה, כי היתה לנו הערכה - בפריסת סד"ק יש גם סיכון מסויים, שאתה

נותן לאויב את החמונה מיד. כך שאני אומר את זה אפרופו השיקול של מי שתחליט

לפרוס את הסד"ק מאוחר, היתה לו טעות, כי הוא פרס אותו מאוחר מדי. יחד עם

זאת, עצם השיקול שצריך לפרוס בזמן אופטימלי, הוא שיקול לגיטימי. אתה משתדל

לא לפרוס סד"ק הגנתי לעיני אויב בכל העמדות, כי אם אתה עושה את זה מוקדם מדי

שעות מוקדם מדי, אתה מאפשר לצפות על העמדות, לראות בדיוק איפה הם ישנם. א

לעבד לפי זה חכנית אש, לעבד לפי זה חכנית של סידע אוירי, ולכן פה זה עניין

שאי-אפשר להשיב עליו בסכימה, כי הוא פונקציה של הערכה: איך מצד אחד

פשיבה ק"ח (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

לפרוס בעוד מועד... אטם מחפש את צ הזמן המתאים כדי לא לפרוס מוקדם מדי ולא מאוחר מדי.

ח. לסקוב:

שאלה אחרונה היא זאת: אחת ממצאיי אגרא מגדיר את היעד של הכוח הסדיר לבלוימה של החקפה כוללת. את השיון קובע האויב. מרוע ה-ק' של כל הפריסות של המילואים אינו קשור לשיון הזה, במקרה החמור ביותר. אם יש התראה אז נוחנים את ה-ק' לפני השיון. וכל הנסיונות להכין את הקשר בין שיון - יזמנו אנחנו, או שיון יזון האויב וה-ק' של האחרים אינו קשור. מה הסיבה?

ד. אלעזר:

הסיבה היא הרצון שה-ק' יקדים חמיד את השיון. אני מסכים. אז יכול להיות ש-ק' ב-ק' מופעל עם השיון אלא במקרה שהקדימו אותו.

ח. לסקוב:

אם יש שיון, במקרה הכי גרוע ק' ב"שיון זהים. אם חוכל למצוא לי איפה זה באיזה הוראות של אג"ם מבצעים... זוהי בעצם השאלה הראשונה שלנו.

ד. אלעזר:

ח. לסקוב:

י. ירדן:

ד. אלעזר:

י. ירדן:

האם ק' נ-שיון זהים? לפצב ש-ק' ושיון זהים. אם יש פקודה ומה התכנית, מה תכנית המבצעים ומתי זה נכנס ואיך, שעה קודם שעתיים קודם - מה נוהל הקרב?

ד. אלעזר:

יש ספק ש-ק' ושיון זהים? כל מה שאנחנו עושים, כל ההתפלספיות האלה, זה איך להעביר - זה ש-ק' ושיון זהים - זה הדבר הכי גרוע. זה בטוח. השאלה היא: איך מקדימים את ה-ק' מהשיון? זה שאם פתחו באש, אומרים - ק' לכל הצבא, זה איך סכנה שלו.

י. ירדן:

זה אנחנו יודעים. אני חושב שבאמת כל ההתפלספות פה זה המטרה של כל מטה, להגיע לידי כך שה-ק' יהיה יותר גדול בין על ידי החרחה,

5969

ד.ב.א.

-70-66-

ועדת ה קירה - 18.3.74

ישיבה ק"ח (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

י. ידין:

בין על ידי סדורי התגוננות, בין על ידי פריסה. כל מיצוי אפשרות, אבל השאלה היא, תמיד צריך לקחת בחשבון כמו הפרומסל הזה, שלא יהיה ק'. ואז אני מבין, סד"ק מבחינה כללית הוא ישנו. אומרים הסד"ק ישנו, אני גותן לך את הסד"ק. זה בסדר. אז הסד"ק אומר - במקרה כזה, 300 או 350 סנקים כדדום הייב להספיק. 211 צריך להספיק.

המשך דבריו רשמה ת.כ.

5970

ועדת החקירה-18.3.74
ישיבה ק"ה - אחה"צ
ידין

לפני כן ד.ב.א.
רשמה ת.כ.

הער - הרמטכ"ל ר/אד.אלעזר

לכן כאן אולי השתמשו בכסוי "טקטי". השאלה היא, מה הכוונה
האופרטיבי-טקטי למצב כזה מן הדרג העליון עד הדרג החתונ, לא מבחינת הכוונה
הכללית אלא מבחינת שיטת הלחימה.

ד.אלעזר: אני רוצה לומר כאן משהו במשפט הכללה: יש כמה דברים שהם
לא רק מוסכמים והם מבחינת א-ב, שיכול להיות והיות ואתם
עובדים על סטנוגרמות של דיונים ועל החלטות של חדרי מבצעים, חסר לכם פה הדבר
האלמנטרי... פה רשומים דברים של שעה ביממה...

ה.לסקוב: תמצא את החומר. אני מחפש חומר, הרמטכ"ל מוציא פקודה, איך
תקודה מגיעה לפקוד? אין פקודות קבע לזה. אני רוצה לראות
איך המצפ"ע עובד, כדי לקבל דיווח ולהוציא פקודות. יש לי הודעה מאג"מ-מבצעים,
אם אני שואל, תנסה למצוא את החומר. אני מבין את ה"סנס" שבעניין, אך בקרב רוב
הזמן זה "בוך-סנס".

ד.אלעזר: אני רוצה להגיד שאתם עובדים על חומר שהוא שעה ביממה או
שלוש שעות ביממה, אך במצבים האלה אנו מדברים 15 ו-20
שעות ביממה, ומשוחחים בטלפונים. זה חי. זה שכאשר פקוד מקבל כח, הוא לא שם
אחר במחנה, אלה דברים שחיים אותם כל הזמן. אני למשל, עם אלוף פקוד צפון
מראש-השנה ועד יום הכפורים, בכל פעם הוא מקבל עוד סוללה, עוד פלוגה, עוד
זה ועוד זה - כל הזמן אנו מדברים בינינו. הוא אומר: אקבל עוד שתי סוללות,
או אסגור עוד גזרה, חסר לי כבה, או אציב אותם קדימה או אציב אותם אחורה. אנו
חיים עם זה כל הזמן. כלומר אין פה סכנה שמישהו כאן מקצה כוחות ומישהו שם אותם
בצד, ואין פה מצד של הפעלת הכוחות האלה - של יישום הכוחות האלה. יחד עם זאת
אני לא יכול כרגע להשיב, יכול להיות שיש לבו לקוי בהגדרות, אך אלא דברים כל-כך
אלמנטריים, שכאשר בן-אדם מקבל כח במצב כוונות, הוא עושה איתו משהו, כך שגם

5971

72.
ת.כ.

ועדת החקירה-18.3.74
ישיבה ק"ג - אחה"צ
††††

הרמטכ"ל - ד/א ד.אלעזר

אם יש הגדרה לא טובה, איז סכנה שלא יעשה משהו עם הכח.

י.יריין:

אני רוצה שתבין מדוע אני שואל את השאלה. בתצי השני של שאלה 1 כתוב, מה פה יכול להיות? יכולה להיות סטואציה, ונדמה לי שכשבת הסטואציה הזו באה לידי בטוי, שהרמטכ"ל אישי עובד עם אלוף הפקוד, והוא יודע בדיוק, או אלוף הפקוד יודע בדיוק, את כל דרכי המחשבה לכל סטואציות שכיניהם הם מדברים עליהן. אבל אם כל הדיונים האלה לא באים לידי בטוי בפקודות מבצעיות מסודרות מטעם הרמטכ"ל, שיורדות גם אל המטות, יכול להיות מצב כמו שקרה בדיעבד בשבת, שאלוף הפקוד בגלל הסטואציה שהיחה, למעשה לא בפקוד. יכול להיות שבין הרמטכ"ל לאלוף הפקוד כל הענין הזה הוא על קצה האצבעות מבחינת התחשטה. אך המטות אינם בתמונה המדויקת הזו של הוראציות, הם בערפס מסומים, בקשר לשוכן-יונים וכל הדברים האלה. השאלה היא אם כל ה-23 פסעות של השיחות וההחלכטויו בסופו של דבר, לא בזמן מהלך הקרב, זה בא והיה צריך לקבל בטוי ברור בפקודות מטעם הרמטכ"ל אל הפקוד, וגם מן הפקוד. אנו מתקשים להשיג פקודות גם של אלוף פקוד איזה שהו לסטואציות האלה, לא תכנית אופרטיבית - תכנית-אב שהיא אבסטרקטית, אלא לפי מצבים מסוימים, לפי דרגת הכוננות וכו'. יכול להיות שבאוגדה מוצאים את זאת יותר, אך מן הפקוד אל האוגדה, למשל, זה לא מוצא את הבטוי שלו.

ד.אלעזר

אני מבין את השאלה, ואסביר למה זה אינו מוצא את הבטוי. כי למשל, יש לבו תכנית פריסה של חול-ים, מאיין למטה-הכללי תכנית פריסה של חול-ים? המטה-הכללי לא מתכנן פריסה של 170 טנקים ברמת-הגבולן. אני עושה קד"ם למטכ"ל, אני נותן פקודה לאלוף פקוד צפון, אני מדבר איתו על קולצפציה, והיו לנו הרבה דיונים קולצפציונליים, איך מתזיקים חטיבות קדימה-אחורה. אני גומר את הפקודה שלי בקד"ם. הולך אלוף הפקוד, ימכיש תכנית ושולח אותה חזרה למטכ"ל. במטכ"ל היא רק מקבלת את האשור, ואני מאשר אותה. כאשר המצב הזה מופעל,

5972

93.
ח.כ.

ועדת חקירה-18.3.74
ישיבה ק"ה - אח"מ

הערך - הרמטכ"ל ר/א ד.אלעזר

הרמטכ"ל לא צריך לומר לו: הערך כך או אחרת. כלומר אם אלוף פקוד מקבל ממני הודאה: הערך בשוכך-יוניס, הרמטכ"ל לא מוציא לו את הפקודה המפורטת, כי החכנית המפורטת היא של הפקוד, הפקוד מפעיל אותה, והפקוד רשאי גם לערוך בה שנויים קלים. כלומר החכנית הטקטית לא יוצאת מן הרמטכ"ל, כי הרמטכ"ל לא יורד יותר ממספר דרגים.

ידין:

אח זאת הבנתי. עוד שאלה בנקודה זו, על פי התרשמות ברגע זה. אני התרשמתי באותו קד"ם אופרטיבי על הצפון, שיש וכוח מעניין מאד בינך לבין האלוף חופי על חלוקת הגזרות והשליטה, אם כדאי לחלק את הגזרה לשתי גזרות של סלע של שתי חטיבות ומה יהיה עם החטיבה השלישית, - כל הוכוח הזה, ואתה מציע לו שם הצעה מסוימת, והוא על-פי הסטנוגרמה אומר לך: כן, חשכנו על האפשרות הזו, אבל זה לא נראה לנו. אני לא זוכר את התוכן בדיוק. לאחר הקד"ם הזה לא מצאתי בטו"י, מה הוחלט. אם הוחלט, וזה הושאר לאלוף הפקוד בלבד.

ד.אלעזר

לא, הוא העביר את החכנית, ואנו אישרנו אותה או לא אישרנו אותה.

ידין:

בסופו של דבר, למה אני אומר זאת, וכאן אני חושב לעניין ההרמתי: לגבי סלע - "אמן סלע", כפי שנאמר. זה המצב האופטימלי שיש לנו זמן לתכנן אותו. אך נוצר מצב שלא חוכנן - או שאולי כן חוכנן, עוד לא שמענו את אלוף הפקוד בנקודה זו, - שברגע האחרון בשבת, חטיבה מרחבית - חטמ"ר 820, נכפפה ב-7.00 בבוקר לפי פקודת אלוף הפקוד, כרגע שהוא נסע אלין, חתה חטיבה 188 על כל הגזרה. זאת אומרת, השאלה אם היו שם 4 או 5 מפקדות היא שאלת טכנית, אבל אני רוצה להבין כיצד זה חורג מהקד"ם. גזרה כוללת - חטמ"ר מפקח על המוצבים. ברגע האחרון כונפפים את מפקד החטיבה

5973

ועדת החקירה-16.3.74
ישיבה ק"ה - אחת"צ
יריין

54.
ח.כ.

הער - הרמטכ"ל ד' א. ד. אלעזר

המרחבית אל מפקד הטיבה 188, על כל הגזרה, כאשר גרור אחד של 188 נמצא בגזרה אחת וגרור שני בגזרה שניה, כאשר לפי הידיעות שיש לנו, מפקד הגרור של החי"ר יודע למי הוא כפוף כאשר הכפיפות הזו היא כנגוד מוחלט למה שהפקוד חושב שהוא כפוף. מפקד הגרור בטוח שהוא כפוף, נניח למפקד הטיבה מרחבית, בזמן שמפקד חטיבת הסנקים יודע שמפקד גרור החי"ר הזה, כפוף למפקד הגרור של 188 מטעם מפקד החטיבה בקצור, לא נכנסנו עדיין לפרטי-פרטים, זהו נושא לחקירה, אך נוצר רושם שהסדור של הפקוד והשליטה במוצב סד"כ חול-ים, סדיר בלבד בשבת בבוקר, כאילו הוא מאולתר ברבע האחרון. בזמן שהכעיה הכסיסה הלו, מצד אחד נידונה באופן כללי במקרה של סלע, אך מה קורה במקרה כזה? זה ~~עניין~~ עניין שהמטכ"ל חייב היה לאשרו, זה צריך היה להיות מובן מקודם, למצב הפתעתי שהסד"כ הזה בלבד מופעל. חסמ"ר נמצא שם כל הזמן, 188 או לא 188, חטיבה סדירה אחרת של סנקים נמצאת שם כל הזמן. איך העניין הזה נקבע?

ד. אלעזר:

אני לא מכיר את תקרה הספציפי שאחה מספר. אני יכול רק

לומר ששם אלוף פקוד צפון אני מדבר בשבת פעמיים לפני

הפתיחה. כלומר, בימים כהקונם עשינו הכניות. בתכניות כפי שראיתם אני מתערב הרכה בחפיסה ובשאלה איך להערך. בעקבות הדיונים האלה, אני מקבל את התכניות שלהם ומאשר אותם. יש חכניה לפקוד. לפני שנכנסים למלחמה, אני לוקח מקדם ~~במתן~~ כפול, ומשווח עם שני האלופים פעם אחת בבוקר ופעם אחת בצהריים. זאת אומרת אנחנו לא מסתפק בכך שיש לנו חכניות, אני עוד רוצה לשמוע בדיוק מה הם עושים ולאשר להם. כאשר בא אלי אלוף פקוד צפון גם בבוקר וגם בצהריים, הוא מציג לי חמונה של העמדות, ואני מאשר אותה. זאת אומרת הוא יוצא ממני גם בבוקר וגם בצהריים כאשר יש לו אח אשורי לפתיחה. אם הוא אחרי-כן עושה שנוי יס שהוא חושב אותם כחלק של הקרב, זה בסמכותו. אם אוכל באופן טקטי לזרוק שקול: מפקד חטיבה 188, הוא אל"ם שיושב כבר איזה זמן ברמת-הגולן, ומפקד חסמ"ר התחלף לפני

שמרמטכ"ל

5974

50
75.100
ת.כ

ועדת החקירה-18.3.74
ישיבה ק"ה - אחה"צ
ד.אלעזר

הער - הרמטכ"ל ר/א ד.אלעזר

שבוע. כך שבבוקר הציג לי מה שהציג לי, הוא חזר בחזרה וראה שזה לא מתאים
 למה שדיבר עליו, ואמר להם: התחלפו. הוא לא צריך לקבל ממני אשור לכך.
 כך שמבחינה זו, דווקא בנקודה זו אני מרגיש שעשיתי מקדם בטחון גבוה, בכך
 שקראתי לשני האלופים בבוקר ופעם שניה בצהריים, ונידאתי עם שניהם שהם
 הולכים למלחמה, ואיך הם ערוכים למלחמה, וזאת על בסיס תכניות מוקדמות.
 מבחינה זו אני חושב שאני מתחשב איתם במידה המכסימלית האפשרית, ואני מבטיח
 שפה לא נסתמך רק על חכוננים ישנים, אלא אני מוודא שאמנם הדברים מתבצעים.
 אולי בכך אני כבר עונה על השאלה האחרונה השיחות האלה איתם הן בשבת, כאשר
 כל המטה עובד על גיוס ועל הכנות למלחמה. אני עורך את השיחות האלה איתם
 באופן אישי, עם האחש ועם השני. לצערי אצלי בחדר, וזאת לאו דווקא לגבי השיחות
 האלה, אלא אצלי בתוך כפגישות אישיות אין סטנוגרמה בדרך-כלל בכל ימות השנה,
 ואין סייפרקורדר, ולכן מן השיחות האלה שאלוף פקוד צפון ואלוף פקוד דרום,
 שניהם בבוקר ושניהם בצהריים - אין לנו סטנוגרמה, ומה שיש לנו הוא רשום דל
 מאד של ראש הלשכה שתוך-כדי השיחות האלה יצא ונכנס, וזה מה שהגשתי בעדויות
 הקודמות שלי. אין לי יותר. לצערי אין לי יותר ממה שכבר נתתי, מה שאני יכול
 להוסיף, שכל מה שדברתי איתם באותו יום, לפחות עם פקוד צפון, זה תאם לחלוטין
 את מה שהתחשש בפקוד צפון. בפקוד דרום זה לא תאם את מה שהתרחש. לפי דעתי זה
 תואם את מה שהיה מדובר ביני לכיין אלוף פקוד דרום באותה שבת.

(המשך רשם א.כ.)

5975

ועדת החקירה - 18.3.74
דשיבה ק"ה - אחת"צ

אכ

צעד - ר/א דוד אלעזר

מה שרשום פה ביחס לפיקוד צפון ואלוף פיקוד דרום?

היו"ר:

כל הרישומים שהיו לי - גתתי. הרישומים תאל דלים מאוד ולא

ר/א אלעזר:

שלמים. אני באותו יום תיאמתי עם שני האלופים את מצבי-הפתיחו

מה שתיאמתי עם אלוף פיקוד צפון - זה גם התרחש בשטח. מה שדיברנו עמו - זה גם קו

בשטח. עם אלוף פיקוד דרום מה שדיברנו - לא קרה בשטח.

אולי תגיד זאת זה במלים יותר פשוטות.

בכנצל:

הפריסה! דיברתי על הפריסה בצפון, והפריסה היחה כמו שדיברתי;

ר/א אלעזר:

עם השני דיברתי על פריסת "שוכך יונאים" - זה לא היחה כזאת

בריוק.

אני מבין שאחה צריך לענות עוד על 2-3 שאלות.

היו"ר:

ברור.

ר/א אלעזר:

נעשה תפסקה קצרה.

היו"ר:

אני אולי לא הדגשתי בתשובה לשאלה הראשונה תאם זה בכל זאת ברז

ר/א אלעזר:

למטה שצריכים להינתן מוכנים להתקפות-פחע, שגם לפיקוד דרום וגו

6

לפיקוד צפון היו תרכה מאוד חרגילים של תכונות הסדירים והיו חרגילים בפיקוד דרום

על מקרה צליחה. היו עשרות חרגילים כאלה בשנתיים האחרונות, עד כדפ כן, שאני חזי

שעשנו יותר מדי חקבילים. כי אני זוכר שראיתי אי; זה שהוא בחומר מודיעיני מצרי,

שהם ראו איך אצחנו נערכים לתרגילים האלה.

תרגילים צליחה בחזית רחבה?

בכנצל:

תרגילים צליחה בחזית רחבה. כלומר, שהכוח הסדיר מקבל פקודות:

ר/א אלעזר:

"שש צליחה. רוצו לעמוד!"

זה מן הסתם לא אותה תכנית. אם תתכנית מצליחה היא במקום אחד

בכנצל:

הער - ר/א דוד אלעזר

בבזל (המסך): שנים סמוכים זה לזה או לאורך כל התעלה?

ר/א אלעזר: חסר חריגים כאלה לאוגדה 252 בנתונים שזה על כל התעלה.

דבר שני. אני בדקתי דק עכשיו בטלפון, וכתוב בהודאות-הקבע
ש-ש' - זה ק'. במקרה של פתחה באש - זה ק' לגיזס אדומטי, טעון אישור הרמטכל.
ילפי דעת, זה סביר.

לסקוב: ק' טעון אישור הרמטכל?

ר/א אלעזר: אני אומר את זה בעל-פה. אני אמציא לכם את קובץ פקודות-הרבע.
אבל מה שאמרתי לך עכשיו בטלפון הוא שיש החיפוח, שבמקרה של ש'
פתחה באש - זה ק' לגיזס, להפעלה - באישור הרמטכל. ואגב, זה בסדר
באישור הרמטכל ולא בלי זה.

ח"ר: באישור הרמטכל?

ר/א אלעזר: זה ק', כלומר פירושו גיזס באישור הרמטכל. אני אומר את זה מו
דיווח טלפוני. אני אמציא את קובץ פקודות-הקבע.

לנדוי: גיזס כללי?

ר/א אלעזר: כן.

פדין: זה למעשה פירושו של דבר שלגבי הרמטכל ש' זה ק'?

ר/א אלעזר: זה שם לא כתוב. זאת אני יודע שאני צריך לקבל לזה אישור.

אמציא בבזל: כל פתחה אש?

ר/א אלעזר: הכרזת היא למלחמה.

כמו כן בדקתי בטלפון, ויש בקובץ פקודות-הקבע הגנהלים שהוזכ
פה, ואני אמציא את קובץ פקודות-הקבע.

5977

ועדת החקירה - 18.3.74
שיבה ק"ה - אה"צ

א.כ.

תעוד - ר/א דוד אלעזר

ר/א אלעזר (המשך): אני עובר לשאלה חשונה?

כ"ג
ביו"ר:

ר/א אלעזר: האם היה סיכום הדמטכל בקשר לתכניתו של אלוף פיקוד דרום אריאל

שרון כפי שמצא את ביטוייה בקדם הדמטכל מה-24.4?

ראשית, עמוד 8. החשונה שלי היא שקדם הדמטכל מה-24.4 לא היה קדם רגיל במובן הקדמיים שבהם עושים תכניות. וזאת אפשר ללמוד מדברי גם בפתיחה ד. בסיסם הקדם. אני אומר בפתיחת הקודם: "אייצני מתכוון הינם לקדם רגיל שבו אני מאי תכניות. מה שאני רוצה לסכם הערב - שה פת הפקודה שהמטח הכללי צותן לפיקוד דרום ומה לתכין למקרה (הכרעה למקרה שיקרה איזה דבר. ד.א.). כשנסכם על צווא העבור הם יכנסו לעבודה מטה רגילה של הפיקוד עם קדם-אג"ם.

ת"ד: מי זה הם ?

ר/א אלעזר: הנושאים. --- הם יכנסו לעבודה-מטה רגילה של פיקוד עם קדם

קדם דמטכל לכל הכרוך בזה".

בסיכום הקדם הזה של ה-24 בחודש אני אומר: "כל זה נבדוק בעב מטה (כלומר, כל מה שנאמר הערב - נבדוק בעבודה-מטה ד.א.) ועוד אי-אילו בעיות שמישם להעלות ושאינן מקום להעלות אלא לאחר שיגיעו ל "טליח" (ז.א., קדם הזה ה עוד לפני קדם-אג"ם, דצריך להתייחס אליו כאל בירור רעיוני).

ת"ד: זוהי בעצם הכוונה של השאלה הזאת: אם בעקבות מה שאהה אומר,

אתיחסו לסיטואציה?

ר/א אלעזר: קודם כל, שלא תהיה אי-הבנה. כי אני באמת בסיכום הקדם הזה או

לא יוצא עם סיכום חד-משמעי. זה קדם שמחלספיים כל הערב, מברו

רעיונות, מאוררים את התכניות, והסיכומים שלי שכתוצאה מהם יצאו פקודות - אלת

הקדמים של ה-2 במאי לתכנונים אופרטיבים ושל ה-8 במאי לתכנונים התקפיים.

5978

אכ

חעד - ה/א דוד אלעזר

ה/א אלעזר: (המשך) יש בקשר הזה של ה-24 בחודש כמה משפטים שאני אומר אותם. אם כי הם לא בגדר סיכום, אבל יש בהם אינדיקציה לדעתי, וזה בשני מקומות. אני קורא מתוך הקדם של ה-24 בחודש.

ביזה דף?

דדין:

יש לי רק הקטע, ולא מסומן הדף.

ה/א אלעזר:

טוב. אני אמצא את זה, כאשר תחיל לקרוא.

דדין:

זה לסיכום הסופי?

אם יכול להיות שזה לסיכום סופי.

ה/א אלעזר:

זה מסמך 186?

דדין:

כן. זה בעמוד 21. הדף האחרון. בסוף.

ה/א אלעזר:

כן. זה מוצג מס' 286 דף 21.

דדין:

זה מתחיל ב"שלישית": "אם יש נסיון לצליחה, ד.א., אם היחה פתיחה מלחמה מירבית, לרכב את הכוחות (הכוחות: לרכז את הכוחות

ה/א אלעזר:

של ד.א.); לפתוח בפעילות אויבית, להביא את חצבא המצוי לידי תוסר יכולת של צילום דאחר כך לעבור להשמדה מירבית". וזו רק אינדיקציה. אני קורא אצלה אני מחי מעיד לזה עוד יותר ברור. אבל זה רק אגאא אפך אני מתחסס לתפיסה הזאת. דמפיד, בפסק ד זה, בשורה שניה, אני אומר: "הייתי רוצה, שגם "צפונה" אם יהיה - יהיה אחרי הטעי ולא לפני. והייתי רוצה לחת את הפתחה לחיל האוויר בכל מקרה".

אלו רק אינדיקציות, לדעתי, לא תשובה מלאה למה שהעלה אריק באו

קדם. התשובה המלאה שלי לענין הזה אפשר למצוא בקדם של ה-8 במאי, שהיא קדם

5979

אכ

- 90 80 - 85 -

ועדת החקירה - 18.3.74
עשיבה ק"ה - אחת"צ

אעד - ד/א דוד אלעזר

ד/א אלעזר (המשך): לתזכורות החקפיים.

אתה מתיחס לסעיף 2 לתזכורות החקפיים?

לסקוב:

נכון. תזכורים המלאים שלי בענין הזה הם דוקא בקדם של ח-8 במא

ד/א אלעזר:

(אחריו: רשמה א.ג.)

אם כי פה הוא מדבר על שואה.

ד. יודין :

אם פה אצלי "צפניה" שייך להתקפי.

ד. אלעזר:

כאיזה דף זה? זה מסמך 7.

י. יודין:

8 הוא רק כחות סדירים או 8 יש גם מילואים?

ח. לסקוב:

זה כעמוד 28, שורה רביעית מלמעלה. אני אקרא:

ד. אלעזר:

" אם היה ק' לפני הפתיחה באש, הכח שלנו צריך

להיות פחות או יותר מאורגן. כלאמר אוגרות 143 ו-162. אני חוזר ואומר שהתפישה

הכוללת שלי היא מעבר למלחמה ממשית, כאשר אוגדה 252 אני רואה כאוגדה הגנתית

והיתי מעדיף ש-252 תהיה הראשונה מבחינת תכנון עדיפויות לבצע "צפניה" ו"בן חיל".

המלחמות מסתורות מעצמן אחר כך. אבל, אם היחי צריך לסדר את המלחמה הזאת כדרום

לפי איזה פרוטוטיפ שהיתי רוצה לפי איזה מודל אינדאלי, הרי אני רואה את אוגדה

252 כאוגדה כולמת ועושה בשלב זה את "צפניה" ו"בן חיל" כאשר אוגרות 162 ו-143

הן שתי אוגרות שלמות מרוכזות ומוחזקות כקפיץ דרוך וברגע שהיל אויר עשה את

שלו - שתי האוגרות האלה חוצות את התעלה ועושות את ה"חתול". אם המודל הזה

ישחבש, אפשר לקחת אוגדה אחרת שתעשה את "בן חיל".

כלאמר, כשאני מדבר על אוגדה 252 כאוגדה כולמת

ועושה "צפניה" או "בן חיל", אני רואה את זה בקונטקסט של "סלע" שיש בו שלש

אוגרות נאז אני רואה בו-זמנית לשתי אוגרות חוקפות גם את 252 עושה מאחז מעבר

לחעלה.

כיהס ל"צפניה", אני רוצה לאמר ש"צפניה" היא פעולה שכמעט אינה מצריכה הקצאת כחות מחוץ אוגדה 252, כי "צפניה" מחוכנן על הטיבה סדירה או צנחנים או גולני, שלצורך זה מוסיפים אותו ל-252 ועוד גרוד טנקים שבלאו הכי ישנו בגיזרת "צפניה".

כלאמר, אין זו משימה מעבר ליכלתה של 252 לבלימה. ואם אמנם הבלימה היא מוצלחת ושתי אוכדות המילואים ישנן, אז בהחלט אני רואה את 252 כיכולה לבצע את "צפניה". אין אני אומר בשום מקרה, לא בקדמים ולא אחרי קדמים ולא לפני ה-6 באוקטובר, ש-252 במצב של "שבך יונים" צריכה לעשות את "צפניה". ופה מפרק הזה בולט לגברי באיזה קונטקסט אני רואה את זה.

במלים אחרות, זה בניגוד מחלט להצעה של אריק שרון.

ידין:

בהחלט. השאלה היא למה לא אמרתי לו את זה במקום? זה משום שזה קדם של החלפת רעיונות.

ד. אלעזר:

אחד הדברים המטרידים אותי ואני מנסה להבין את המקור שלו, איפה הוא נולד, זה מדוע כיום שבת בבקר עצהרים מציג לך אלוף הפיקוד חכנית של אחת קדימה וכמדה והדבר נובע לאוגדות למטה ברשימות שאנחנו רואים אז ה"טופ פריוריטי" שם זה החטיבה הצפונית של האוגדה, לא צנחנים ולא גולני, כוננות ל"צפניה" שא ולמעשה אפילו החטיבה הדרומית בשלב מסוים של 401 מקבלת כאחת האלטרנטיבות שלה עוד בכלל לפני שמדברים על בלימה כוננות ל"צפניה".

ידין:

ועתה ההקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה

אג

העו: רב אלוף ד. אלעזר

לכן רצינו לדעת איפה הסיכום לא רק בקדם אלא פקודה מבצעת קונסרטה. כי לי היחה הרגשה שכאילו מה שעשו שם זה איזה מין רפלקס אוטומטי, אאאאאא של אוחו רעיון שאריק מכיע אוחו בקדם, אבל אני מתאר לי שזה לא רק אריק אלא זה פיקוד הדרום פיחה. ולכן, פה נשאלה שאלה אם היה סיכום. וכמו שאתה אומר הדיבור שאתה אומר פה זה ברור, אבל האם זה מצא ביטוי בפקודת מבצע? כי זה כבר לא ענין לוקאלי של פרישת כחות, כי זה ענין של דוקטרינה כמעט אפשר להגיד. אחרת אני לא יכל להבין מדוע שם בדרום מהבקר הם כאילו "גיר" על "צפניה" בשלב בלימה עדיין כשאין להם שתי אוגדות מאחריהם?

אצל מפקד אוגדה 252 כחוב: חטיבה אחת בשכיל "צפניה"

ח.לסקוב:

כאחד הדברים שהוא צריך לדבר עם אלוף הפיקוד באוחו

יום. כך שזה תואם.

כפי שאני מסביר כאן, פה כולט לגמרי שלא זו המחשבה

ד.אלעזר:

שלי וזה לא מופיע בפקודה שלי ולא בהנחיה כל שהיא שלי.

בשבת, כשאני מדבר עם אלוף פיקוד אני אומר אאאאאא לו: "צפניה" לעוד יום",

ואני בהחלט קושף את זה בהצטברות כחות, ולא עולה בדעתי שאני עושה "צפניה" לפני

זה.

שאלתי אותך שאלה כזאת אם לא היחה קונצפציה כזאת של

לנרני:

אלוף שרון שניסרה בחלל האויר.

ועדת ההקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה

העד: רב אלוף ד. אלעזר

אג

ככל אפן אני פה באפן חד-משמעי לא קכלתי את זה,
אין לה ביטוי לאכפקודות ולא בהנחיות שלי.

ד. אלעזר:

כלאמר אתה בדעה, שלפי השיחה שלך שלצערנו ולצערך
אין הסטנוגרמה, של השיחה שלך עם אלוף הפיקוד בצפון
לא יכלהיה בכלל להעלות על דעתו כאשר אישרה לו אחת קדימה ולא שתיים קדימה לפי
"שבך יוניס", שיש אפשרות שבשלב של ק"ש יעשו "צפניה"

ידין:

א. התשובה היא חד-משמעית: לא. אבל, בהזדמנות זאת
זה מזכיר לי איזה דבר. אני הקראתי כאן את הסטנוגרמה
שלי בשבת ב-11.00 כשיחה עם שר הבטחון, כשאני אומר לו: "אחת קדימה שתיים אחורה
והטנקים ילכו לפי החלטת המפקד". זה משפט מאד חשוב, שאני התקשיתי להסביר למה
אמרתי כך. זו אמירה די מוזרה למי שלא חושב שזה תכנון או פרטיבי.

ד. אלעזר:

אם זכור לכם, אמרתי בעדותי שאני לא יודע איך יצא לי
הניסוח הזה, כי אף פעם לא היחה לי הכניה כזאת, לא חשבתי עליה ואין לה ביטוי
בשום קדם ובשום הזדמנות שאחת קדימה ושתי אחור ושולחים טנקים לפי התפתחות.
הקשבתי עוד פעם להקלטה, ואכנס יש שיכוש בסטנוגרמה.
אני אעביר לכם את ההקלטה. קשה מאד לשמוע אותה, אבל ברור בה דבר אחד שאני
אומר לשר הבטחון: "אחת קדימה שתי אחורה". יש הקלטה של השיחה הזאת וזה לא
בדיוק כפי שזה כתוב. אני אעביר לכם את הסרט ומה שהצלחתי לפענח הוא: "שתי חטיבות
זהיו מרוכזות. שתי חטיבות אלה יצאו לקראת." אני אומר: 2 חטיבה אחת תהיה פרושה
והיא פרושה מראש". פה שר הבטחון נכנס לדברי ואומר כל חטיבה זה 100 טנקים בערך.

5984

- 95 - 100 -

יודעת החקירה - 18.3.74

אג

ישיבה ק"ה

הער: רב-אלוף ד. אלעזר

אני אומר: חסיבה אחת פרושה לאורך כל התעלה. ככל
מקום קצת סנקים". אחר כך יש משח עם "איפה שאנחנו יודעים". משהו כאן לא
ברור. מופיע שם "איפה שאנחנו יודעים". שטט פש "שחי חסיבות מרוכזות. שחי
חסיבות אלה יצאו לקראת". לא ברור מה.

אחרי ר.כ.

ד.ב.א.

ד. אלעזר:

ושך הבטחון אומר - אם המפקד יחשוב שהוא יודע לאן לשלוח סנקים, אז הוא ישלח סנקים. כלומר, לא אני אומר כפי שהיה כתוב בסטנוגרמה, והמפקד ישלח סנקים, אני לא זוכר כרגע - לפי החלטת המפקד - כתוב היה בסטנוגרמה. הקטע הזה נאמר על ידי שר הבטחון ולא על ידי. כלומר, יש פה שיחה שהיא לא משפרת הרבה את עמצוב. ברור שאני אומר את המצב - של אחת פרוסת 2- לא פרוסות. אם כי אני אומר - שהם יצאו לקראת.

לנרני:

איך אתה מסוגל להשלים את זה היום אם בכלל?

לא אני לא יכול.

ד. אלעזר:

על כל פנים יש לזה הקלטה.

לנרני:

זה היה בקשר עם חמשת הגשרים?

כל הדיכוח הזה צובע משאלה ביחס לגשרים לפני זה.

י. ידין:

השאלה של שר הבטחון לפני זה.

לנרני:

היה כתוב - "יהיו לנו שם שלוש חטיבות, חטיבה אחת תהיה פרוסת לכל אורך; שבכל מקום יהיו קצת סנקים. 2 חטיבות

ד. אלעזר:

יהיו מרוכזות ומוכנות להחלטת המפקד לשלוח סנקים. אם כן זה לא הכל מונולוג שלי, אלא

יש פה דו-שיח באמצע - ששתי חטיבות מוכנות לפי החלטת המפקד, זה כאילו נאמר על ידי

השר בנוסח שאלה.

זבנצל:

כפי שאני מבין, זה לא משפר את זה הרבה כי אחת כבר קדימה.

3 קדימה אף אחד לא מעלה על הדעת. אז אם השתיים האחרות

זוכרות אחר כך כיחד, זה בעצם לא יכול להיות לפרוס אפילו אחת מהן קדימה.

סליחה. שחיהן צריכות לנוע קדימה. כי גם העורפית לא נמצאת

ד. אלעזר:

במקומה. שחיהן צריכות לנוע קדימה, לפי "שובח יוניס".

אם האחת היא כבר לפני, אני לא מדבר עכשיו, עורף יותר

זבנצל:

או עורף פחות, אבל אם אחת כבר קדימה והשלישית כשום פנים

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר
נכנצל:

ואופן לא צריכה להיות קדימה, אז אסור להזכיר את השתיים ביחד, אם רוצים לומר, שאחת מהן תזוז לגמרי קדימה.

י. ידין: במילים אחרות, אנתנו נקבל את הסטנדרט ונקרא. אבל לפי הרגשתך

בעצם זה לא משנה מי אמר מה, אבל זה לא משנה שאחת נותן

סיטואציה באותו הרגע - שחסיבה אחת פרוסת קדימה ושתיים לא פרוסת מאחור.

זה לא משנה?

ד. אלעזר: זה לא משנה את העובדה היסודית הזאת, שאני יודע ב-11.30

שזה לא "שובך יוניס".

זה "אשור 2".

ח. לסקוב:

זה פחות או יותר מצב של אשור.

י. ידין:

ד. אלעזר: זה עוד לא "שובך יוניס". זה אני יודע, שזה עוד לא "שובך

יוניס".

זה גם לא כל כך "אשור 2". מפני כמו שהעיר ד"ר נכנצל,

לברני:

שם צריכות להיות שתי חסיבות קדימה ואחת מאחור. סליחה,

"שובך יוניס" 2 קדימה אחת מאחור. מצב כזה שתחסיבה השניה והשלישית בעצם רואים אותו ככוח אחד שמרוכז כאגרופים זה רעיון חדש בכלל. כי לפי "שובך יוניס"

יש עתודה של חסיבה אחת ולא של שתי חסיבות.

ד. אלעזר: המצב הזה, של חסיבה אחת פרוסת קדימה ו-2 חסיבות מדוכזות

מאחור, כמצב לפתיחת מלחמה, הוא מצב שלא עלה על דעתי אף-פעם.

לא עלה על דעתי, אני לא חושב שהוא מצב טוב. אני לא אמרתי אותו אף-פעם ואני

לא חשבתי שהוא מצב טוב למלחמה. לא היה כזה מצב לצורך מלחמה. היה מצב כזה

לצורך כוננות, לא היה מצב כזה לצורך מלחמה. עכשיו, לו חשבתי, זכולתי

לחשוב שזה מצב טוב, זה לגיטימי ללכת למלחמה עם אחת קדימה ושתיים מאחור,

לו חשבתי כך, הייתי אומר את זה באיזה שהיא הזדמנות, אי פעם. זה לא עלה

ישיבה ק"ה (אתה"צ)

העדי: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

על דעתי אף-פעם.

י. יודין:

טוב, יכול להיות ששכנע אותך בבקר אלוף הפיקוד...

ד. אלעזר:

הוא לא הציע לי את זה.

לצדדי:

טוב, פה יש תעמולה. שאלת השאלה: איך אתה מציג את זה ככה

לשר הבטחון?

ד. אלעזר:

אני מציג את זה לשר הבטחון, כי אני יודע שמ"אשור 2" הוא ערוך

כבר מיום חמישי. נדחף עם זאת, אני אתו כצהריים מדבר אתו

על "שובת יונאים". עם אלוף הפיקוד, ואני לומד ממנו כצהריים, ופה גם אני לא

יכול להגיד דבר מדויק - אם הוא נערך או ייערך - אבל אני גם לא זוכר וגם

לא אמרתי את זה. אבל אני לומד ממנו, שאנחנו הולכים למלחמה בהערכות של "שובת יונאי

הוא לא הציע לי את הרעיון הזה ואני לא חשבתי על הרעיון הזה.

י. יודין:

בקשר עם הבעיה הזאת, יש לזה השלכות, אני לא נכנס כרגע

למידת החומרה, אבל מבחינת ההכנות של כל אחד, זה שלושה אנשים

בשלב זה: זה שר הבטחון, ראש המטה הכללי ואלוף הפיקוד. השאלה, אני עכשיו רוצה

לשאול, לא בינך וביני אלוף הפיקוד לרגע אחד, באופן אובייקטיבי איך שהיה כתוב שם.

כאשר שר הבטחון בא לקד"ס ה ה ואתה אומר לו, איך אתה אומר לו, האם יכול היה

להבין משהו, שזהו המצב שבו אתה נערך לקראת, זה קדם אחרון, יש הכנות אחרונות.

אתה לא נכנסת לפרטים סקטיים, אבל כאשר אתה מציג לו את השאלה, האם הוא יכול היה

לחשוב, או היה איזה משפט אצלך שאתה אומר - רגע אחד זה עוד ישתנה. זוהי השאלה,

נעזוב לרגע בינך וביני אלוף הפיקוד.

ד. אלעזר:

אני אגיד מה אני מאמין, למרות שזה קשה לרגע להגיד.

אני עם שר הבטחון מדבר על מפה. אני עוזר עם היד על מפה,

אני יכול להגיד מה אני בטוח, זו לא עדות מזחלסת. אני בטוח שכאשר אני עומד ע"פ

המפה אני עושה ככה (מראה ביד) לאורך התעלה. כאשר אני אומר לו - 2 מאחרו, אני יוד

ישיבה ק"ה (אחה"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

מה זה 2 מאחר, אני יודע איפה השניה ואיפה השלישית. כאשר אני מראה יזון קדימה, אני מראה שזה שהולכת לכיוון טאסה, ואני מראה על זו שהולכת לכיוון המיצרים. כלומר, אני מראה לו ביד לאן זה הולך. ככה אני מעריך, כך אני זוכר שבדחתי מול מפה. להגיד לך הינם מילה כמילה מה אמרתי, אני לא יכול.

אבל אני רק מעיד אילו זה היה הרעיון שאי-פעם התלבטתי בו...

י. ירין: לרגע זה האם אתה מסוגל לעשות גקודה על הבעיה, אני לא מדבר

כרגע על הנקודה, מה אתה חשבת, את הבעיה הזו אתה הבחרת לנו

ואנחנו נצטרך להתחבט עם החומר. אני מדבר כרגע מבחינת שר הבטחון. שר הבטחון בא לקדם עם מפה, לא משנה כרגע, שר הבטחון יכול היה להניח, או לא, אני שואל כרגע, לאור מה שאחה מציג כרגע על פריסת הכוחות, שבשלב זה של 11.15, 11.20, יצאו כבר הפקודות ממך להערכות ככה או אחרת, זה לא ענינו להחליט אם אחת קדימה או שתיים קדימה, יש לו רמטכ"ל. או שהוא יכול היה לחשוב: שאתה עוד חקרא את אלוף הפיקוד ואז יחלט איך זה יהיה?

ד. אלעזר: שר הבטחון יכול היה להבין ממני - שחשיבה אחת פרוטה,

7 / והשתיים חתבנסבה למקומות שלהם. כי אני בסוף שאני בעומדי

על יד מפה ו"שוכת יוניס" מונה אזלי בראש...

י. ירין: אני מדבר מבחינתו, לא היה פה מקום, מבחינת הגנתו, לא היה

לו מקום להניח שאתה צריך להכנס...

ד. אלעזר: היה לך בהחלט מקום להכניס שאני שולט על המצב.

י. ירין: לא חשוב כרגע פרט זה או אחר. בעיה אחרת זו בעיה בפני עצמה.

ד. אלעזר: על זה יש פה החבטאות לא שלמות, אבל כפירוש אין לי רעיון

של השניים מאחר, בשלב הזה, כי "שוכת יוניס", אגב גם את זה

ישיבה ק"ה (אח"צ)

הער: ר/א ד. אלעזר

ד. אלעזר:

לא אמרתי בשום הזדמנויות - "שובת יוגים" חוקן על ידי בנובמבר, בתשובה על השאלה הבאה אני אומר את זה. אני תקנתי את "שובת יוגים בנובמבר 72 דקבעתי...
 י. ידין: זו כבר חשובה לשאלה מס' 3?

ד. אלעזר: זה גולש.

הערכות שובת יוגים, סוכמה על ידי בקדם תכנוני פיקוד דרום, ב-26 בנובמבר 72.

פ. ידין: זה הוגש לנו?

ד. אלעזר: לא הוגש לכם ואני אגיש את זה היום.

אני קורא פתוך הקדם הזה, אני קורא את דבריי: "לכן השלב הראשון "שובת יוגים" בנוי על חפיסה מחודשת של הקו. הערכות מאתמל של טנקים, 260 טנקים זה בהחלט פחות מדי. אני מבקש מאפרת לראות את הדרך בה אפשר להגדיל את זה.

פ. ידין: אפרת הוא ראש הלשכה?

ד. אלעזר: לא, אפרת זה עוזר ראש אג"ם.

לראות את הדרך בה אפשר להגדיל את זה. הייתי רוצה להגיע למצ

מקסימלי ש"שובת יוגים" בסיומו יהיה בנפץ על 3 חטיבות 14, 71,400. עם מספר

מקסימלי של טנקים. כך ש-3 חטיבות אלה חבאנה אותנו בקירוב ל-300 טנקים.

כלומר, אני בנובמבר 72, אני מסכם "שובת יוגים" חדש.

"שובת יוגים" זה הופך להיות פקודה של פיקוד דרום. ואני חוזר עליו באפרייל

ומאי. ואני מכיר את התכנית הזאת שאני בעצמי סיכמתי אותה, ואין לי שום

הזדמנות, או שום רעיון של 1 קדימה ו-2 מאחור. ובצהריים כיום שבת, כאשר אני

מדבר עם אלוף פיקוד דרום, אני מדבר אתו על "שובת יוגים".

5990

ר.ב.א.

-106-100-

ועדת החקירה - 18.3.74

ישיבה ק"ה (אח"צ)

הערד: ר/א ד. אלעזר

בריון עם שר הבטחון, הוא בכלל הכיע דעות על זה?
 הוא דן על זה או רק שמע על מה שאתה מוסר לו?
 הוא בא להתעדכן. הוא שמע. הוא לא נכנס לדיון.
 בהזדמנויות קודמות כאשר הצגנו לשר הבטחון את התכנונים,

זבנצל:

ד. אלעזר:

הוא גם ראה את "שוכה יוניס".

בעצם שאלה 3, היא מתיחסת ל-24.4?

י. ידין:

לא לא, זו היחה רק פגישה דרך אגב. אני עכשיו רק רוצה לראות

ד. אלעזר:

אם אמרתי כל מה שרציתי על שאלה מס' 2.

המשך דבריו רשמה א.ר.

5991

וערו החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה - אחת"צ
העו: ר/א ד. אלעזר

לפני כן רבא.
או.

ד. אלעזר:

שאלה מספר 3 -

האם הוצגה אי פעם ואושרה תכנית אלטרנטיבית
לשוכן יוניס מזו המוגדרת והמוצגת על ידי אלוף פיקוד הדרום, אלוף שרון,
בקד"ם רמטכ"ל, 24: אף כן, לא הייתה תכנית אחרת. אני אמנם נשאל
"מזן המוגדרת והמוצגת על ידי אלוף שרון", אבל כפי שהראיתי קודם אני הגדרתי
אותו בנובמבר, אני אישרתי אותה בדצמבר.

פדין:

אני אגיד מדוע אני שואל כרי לחסוך זמן:

פה, בתחילת הסעיף של עמוד 2 הוא גומר עם
המפה. הוא מציג לכם את הפירוט של שוכן יוניס והוא אומר שנשביל חציית התעלה
צריך את סלע. אם רוצים לחצות את התעלה, חתול מדבר, צריך את 143 ואת 162
וכו'. " אבל הוא אומר, אני מקריא "פו תכנית שוכן יוניס כפי שאנו
תופסים אותו. "מפה. ואחר כך הוא אומר: "אם אין בעיה של חציית התעלה והשמדת
הכוחות המצריים אין צורך להחזיק את מערך סלע". כלומר, הוא אומר ששוכן יוניס
זה עם הצבא הסדיר בלבד ואחר כך הוא ממשיך: צריך לזכור שבסדר"כ של שוכן יוניס
אנחנו יכולים גם לבצע את המבצע צפניה, שאציג אותו, שהוא תפיסת הגדה הסערבית
של התעלה בחלק הצפוני".

כלומר, הוא שוב מציע פה את אותו ענין שלמעשה

חזרו והוא אומר, שאתם מדברים על חתול מדבר אז זה סלע ואוגדה כזו ואוגדה כזו
אם לא מדובר על חציית התעלה, בסדר"כ של שוכן יוניס אני מציע לכם עכשיו,
אני יכול גם לעשות את צפניה. ואם זאת הכוונה, אם היה קונטרה לזה?

ד. אלעזר:

יש שני דברים: יש סיכומי תכניות שלו

ויש הערכות ביוניים. האלוף שרון ברוב הדיונים

היו לו דעות יותר,

לסקוב:

צלאחתיות?

ד. אלעזר:

צליהתיות, אופטימיות ביחסי כוחות. אגב, גם

אחרי המלחמה. האלוף שרון חשב שאפשר להגיע לקחי

שצריך להגיש לקהיר. זה דברים שלא תמיד צריך לחזור עליהם. או שמעתי,
אז הוא חושב שזה מספיק לו. אבל אני בפוף מגדיר את הפקודות, ואני בפקודות
לא הגדרתי את זה אף פעם כמשיכה.

יריין:

אנחנו פה חוזרים, זו בעצם הייתה הכוונה
לעניין הזה. טוב גם שאמרת על נוכמכר, כי לא
ידענו על כך; אבל לא זו הייתה הבעיה. הבעיה היא זו; אנו רוצים להבין, כבר
לא אתך, אלוף פיקוד הדרום היה יחסית חדש בפיקוד שלו. יחסית, הוא גם נתן
לנו עדות שלמעשה הוא נתן פקודות לערכן אח שובך יונים אבל זה ציה צריך להגמר
כ-8 לאוקטובר ושהמלחמה תפסה אותו. כך הוא הסביר לנו. למעשה שובך יונים
שהיה זה לא היה החדש ולא הישן, כי הוא נתן הוראות לערכן. כך הוא אומר, לא חשוב

ד. אלעזר:

אגב, אני הייתי מעוניין להגיד משהו בנושא הזה.

יריין:

בסדר. אני רוצה שתבין - אני רוצה לדעת
אם לא היה יכול להיות מצב כזה, נעזוב אותך כרג
שבפיקוד שם - באוגדה, בפיקוד - הם עדיין חיים לא לפי תורה שבכתב (לכן אני
שואל אם הייתה תורה שבכתב אחרת) אלא לפי איזה מין תורה שבעל פה של אריק
שהוא חוזר עליה וחוזר עליה שגם שובך יונים זה צפניה. לכן אני מחפש את הפקודה
הקונטרה שאומרת - לא; שובך יונים כסד"כ סדיר זה לא צפניה.

ד. אלעזר:

אני לא יודע אם יכול להיות שהייתה איזה תורה שבע
לא ידוע לי.

(ב) מה שאתה אומר, אתה מחפש על דרך השלילה. אבל צריך לחפש על דרך החיוב,
כלומר: האסאי פעם מישהו נתן פקודה כזו? ואין פקודה כזאת שזה כלול בבלימה.
יש פקודה שאומרת ש-252 צריכה להתחיל את צפניה. אגב, צפניה פעם נקרא ויקטוריה.
אנחנו ביצענו את זה ב-1971 גם בלי מלחמה, צפניה זה מבצע קטן - זה חיל דגלים
עם גדוד טנקים מסייע, כך שהאוגדה הסדירה הייתה צריכה להיות מוכנה לצפניה

ועדת החקירה - 18.3.74
 ישיבה ק"ה - אח"צ
 העד: ר/א ד. אלעזר

בכל מיני מצבים, לצפניה לבן-חיל, יש הרבה חכנונים אופרטיביים; לאו דווקא בהקשר לקרב בלימה וצליחה. כך שבהחלט אפשר יהיה למצוא פקודה ש-252 מובנה לצפניה.

לנדוי: עם התוספות שעליהן דיברת?

ד. אלעזר: עם התוספות.

לנדוי: עם הצנחנים וגולני?

ד. אלעזר: לא.

לנדוי: אני רוצה להכין.

ידין: חסלח לי רגע, אני רוצה לחקן: הפקודה היחידה

שאני הצלחתי למצוא בארכיון שלנו עם כל המסמכים

הרבים, זה פקודת האוגדה של שובך יוניס מינואר 1973. שובך יוניס מלא.

אין פקודה בפיקוד, או יותר נכון באוגדה, לאחר הפקודה של ינואר 1973.

זכור שזה לפני כל הקד"מים האלה. שם לא מדובר לא על חטיבת חי"ר ולא על חטיבת

צנחנים. מדובר על שובך יוניס - סד"כ 252, ושם צפניה זה חלק מהמשימה של 252

בלי חי"ר.

לסקוב: חטיבה 7 בנויה לצפניה.

ידין: אני אמצא את הפקודה הזו.

אין בפקודת הדרום, לפחות באוגדה, שום פקודה

מעודכנת אחרי ינואר 1973. ושם כתוב במפורש שובך יוניס בסד"כ ללא קשר

עם חכניה סלע פיקודית שמופעלה על ידי מילואים. ואחר כך יש להם תכנונים

של ק.

(מראה לר/א ד. אלעזר את הפקודה הזו).

שם אין בסד"כ שום דבר חוץ משלוש החטיבות האלה.

599A

ועדה החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה - אחה"צ
הער: ר/א ד. אלעזר

או.

- 114 -

ספקר חטיבה 7 לא זוכר את הסונה שוכן יוניס
אבל הוא זוכר את צפניה שהוא חרגל.

לסקוב:

פה אין משימה צפניה אלא נאמא "קרש קפיצה
לצפניה", אבל לא אומר אותו כמשימה.

ד. אלעזר:

ד"ר נכנצל נאלץ לעזוב, אבל אנו ~~מבצעים~~ כוצים
לסיים את העדות הזו היום והוא יקרא את

הי"ר אברנס:

הפרוטוקול.

~~מחברים~~

~~מחברים~~

יש לנו את הכנית צפניה. פקודה מסכ"לית
לצפניה זה או גולני או 35. אין פקודה מסכ"לית

ד. אלעזר:

שעושים בלי.

יש ~~מיומן~~ האוגדה - בשבת באחת-עשרה סמח"ס 401
קיבל הוראה מהפיקוד שיהיה סוכן לצפניה

יריין:

ו-275 שסמוך ל-14 שתהיה קבוצת פקודות.

לסקוב:

בכל אופן בפקודה מסכ"לית בצפניה צריך להיות,

ד. אלעזר:

זו פקודה מסכ"לית?

יריין:

כן.

ד. אלעזר:

אין לנו את זה. אפשר לקבל את זה?

יריין:

נאמר "קרש קפיצה לצפניה".

לנדוי:

אני פה לא מוצא את צפניה. זה לא המשימה.

ד. אלעזר:

למה 401. קיבלה החראה לצפניה?

יריין:

אני יודע שזה נכון, זה לא בסדר.

ד. אלעזר:

5995

ועדת החקירה - 18.3.74
ישיבה ק"ה / אחת"צ
הער: ר/א ד. אלע. זר

- 115 - 120 -

אז.

ד. אלעזר:

(א) זה לאסופיע בפקודה של האוגדה עד כמה

שאני רואה.

(ב) בפקודה מטכ"לית לצפניה צריך לקבל או

צנחנים או גולני ואני רואה בזה מכצע נפרד לא של 252, כשהיא בבליטה.

אחרי כן אכ.

5996

ועדת החקירה - 18.3.74
ששיכה ק"ת - אח"צ

- 121 -

אכ

הער - ר/א דוד אלעזר

ר/א אלעזר:

כך שאני זאוכר א) "צפניה" לפי הפקודה המטבליה זה מחייב או
גולני או 35. אין פקודה, לנו המאמחה ש-252 בדיחה, כנדס
לכלימה, לעשות את "צפניה" ו-1) בשבת מ-6 בחודש דעיון כזה לא הועלה לא על ידי
לא אצלי, ולא הייתה הנחיה בזאת שלי לפיקוד דרום.

לנדוי:

במה מתבטא "קרב הקפעה"?

ר/א אלעזר:

בשום דבר, זאת לא משימה, זה לא מחייב שום דבר.

לנדוי:

ז.א., שמס אפטר לצאת ל"צפניה"?

ר/א אלעזר:

זה גם "קרב קפצה" ל"חחול". ו"חחול" מחייב עוד שתי אוגדות.
אז זה ברור שזה לא "קרב קפצה" לעצמה, אלא לאחרים.

אני פקד לא תבנת את הכוונה בשאלה הזאת. אני חשבת שאולי
הכוונה היא גם האם ל"שוכך ירויים קטן" יש לו איזה שחזא קטן מטכיל.

יריין:

כבר גמרנו עם הכעיה הזאת. הייתה בעיה רק לראות אם באמת הועלו
חרייון תזה של אריק או היה איזור מיבצעים או סתירה מבצעים.
כי, בעצם שאנחנו מרגישים שמישהו ניסה לעשות בחיכוון.

ר/א אלעזר:

יכול להיזה שזה עורך ירומה מקומית.

הס"ר:

גמרנו עם שאלה מס' 3.

ר/א אלעזר:

גמרנו עם שאלה מס' 3. סד"כ פריסה חשודתית של התכניות באפ
לביין הסד" וחספריסה כפי שבוצעו בפועל בשבת. על זה אני יכול
להציג פשוט את המיסמכים, שאני אחן אדמס: 2 מפות על הצפון ו-2 מפות על הדרום.
וכן גיטפח כחוב שמשוה את הכוחות.

יריין:

איזה מוצד זה יהיה?

5997

דעת החקירה - 18.3.74
פשיטה ק"ה - אח"צ

- 122 -

אב

העד - ד/א דוד אלעזר

היו"ד: זה יהיה מוצג מס' 313.

לסקר: צריך להידוח עוד מיסמך של "שבך יוניס" מנובמבר 1972.

ידין: אצחנו בעבר על המיסמך הזה, כי הוא חשוב מאוד. בעצם, אחת השאלות, שאינני יודע אם אתה מתחמט אליה ושכדאי להבהיר אותה היא זאת. כי זה מתעורר אצלנו. ב"כחול-לבן" כפי שאצחנו יאסנו במיסמכים שישנם, חס"ה. הוא 350 טקיס.

ד/א אלעזר: 330 טקיס!

לסקר: 330 מקף 350.

ד/א אלעזר: 220 - 250 בצפון. שגש מספרים.

לנדוי: זה גי"ר בצפון 222.

ד/א אלעזר: עם פילואים - כן.
"שבך יוניס" במאי - זה כתוב פה בחיק.

ידין: אני מדבר על "כחול-לבן".

לסקר: כמאי זה היה 310 טקיס.

ד/א אלעזר: זה היה פוזקציה של גודר אסמנזים שהתאמן שם.

אנלס אנסוף משפט הבהרה. כפי שתזכרתי בקדם שלי בנובמבר 1972. אני מדבר על "שבך יוניס" של 300 טקיס ב"כחול-לבן" - 330 זאת פוזקציה של עד גודר שהתאמן שם.

לסקר: זאת הייתה פוזקציה של חמיצוד, וזה היה השבון להביא לחטכיר.

ידין: פה כתוב באמת 330 טקיס; 250 מאוישנים. זה ב"כחול-לבן".

5998

אם

הער - ר/א דוד אלעזר

אמ"א ר/א אלעזר: גם בג"ר, גם "בהול ים".

ר"י: 6
אולי בעצם תסביר לנו שגם כאשר אתם מסבירים "כחול-לבן" לראש
הממשלה, באפריל, שם אפילו מדובר על 350 סקרים. מדוע גבע חתם
בין 330 לפחות מ/300?

ר/א אלעזר: "סוכך יוניס" - זה 300 סקרים, וכפי שזה מדויק; יע אצלנו בצוכמבד
1972, אני אומר אני רוצה "סוכך יוניס" 300. עכשיו יש תקופה
יש גרוד מתאמן. חיפה רבישות של יום-העצמאות ואז הורדנו גרוד של המטבה 7-שתאמן
למטה זהו לן תנאים לא טובים, ואז הוא עלה למעלה. כלומר, מה שמעבר ל-300 - אלו
תנודות של מצב קונקרטי. יכול להיות גרוד יותר, גרוד פחות. אלו הן תנודות. "ס
א יוניס" מתוכנן על 300. יש לי כרגע סיכום שלי מה-26 בחודש. ואני מגיש אותו

חי"ר: זה מיסמך מס' 512.

ר"י: זה 300 פלוס-מינוס. שם תוזכר 350 דאחר כך - 350.

אמ"א ר/א: בזה גברנו.

ר/א אלעזר: אולי סותר לי, בעקבות הפתיחה, אם תבנה את הפתיחה...

לנד"ר: יש לי עוד שאלה: באותו קדם של שר הכסחון מה-11, שר הכסחון

אמ"א שאל אותך: כמה סקרים יש לצד להיבנס למלחמה? הדימטכל:

175 ברמה הגולן, 268 - במינ"א, אף מהקבל המספר הזה כנגד ה-300?

ר/א אלעזר: אגב, לשם דיוק, אידם אני יודע שהיו שהיו שם 297. לכן, אני

אומר 300. שם פה תנודות במספר שהנקים, שזה יכול להיות שאולי

באותו רגע אולי לא כל הצוותים הגיעו, אולי עוד לא היו מאוישים. אני, אגב, בורא

קורא מאיזה צד. יש לי שם לוח ועליו הצטרפה של כל רגע. יכול להיות שבדגע

שקראתי - זהו מה שהיה לי באותו רגע. אבל כפועל אנ"א יודע היום שזה היה 297.

5999

ועדה התקירה - 18.3.74
פשיבא ק"ח - אה"צ

- 124 - 130 -

אב

העד - ר/א דוד אלעזר

לפרוץ: ב-6 באוקטובר בבוקר?

ר/א אלעזר: כן.

ברשותך, רצתם עוד משפט אחד בעקבות הפתיחה, שבה אחת הסברה לי
את התקשר של סעיף 15, ובעקבות העובדה שאני קראתי בעתון שנתם מסכמים דו"ח חלקי.
אז אם ישנם עוד איזה שהם נושאים באותו דו"ח חלקי שאני לא התייחסתי אליהם ואני יכ
לתרדם להבהרתם, אני אשמח אם תקרא לעשות את זה.

פרוץ: זאת היתה הסיבה של השאלות ששאלנו אותך ושעצמית עליהן הינכם.

הפרוץ: רצינו לקבל הסבר ביחס ל דברים אלה.

תודה רבה!

Handwritten signature

הישיבה הסתיימה
~~~~~